

COMUNICARE ÎN LIMBA ROMÂNĂ

Mirela Mihăescu • Ștefan Pacearcă
Anița Dulman • Crenguța Alexe • Otilia Brebenel

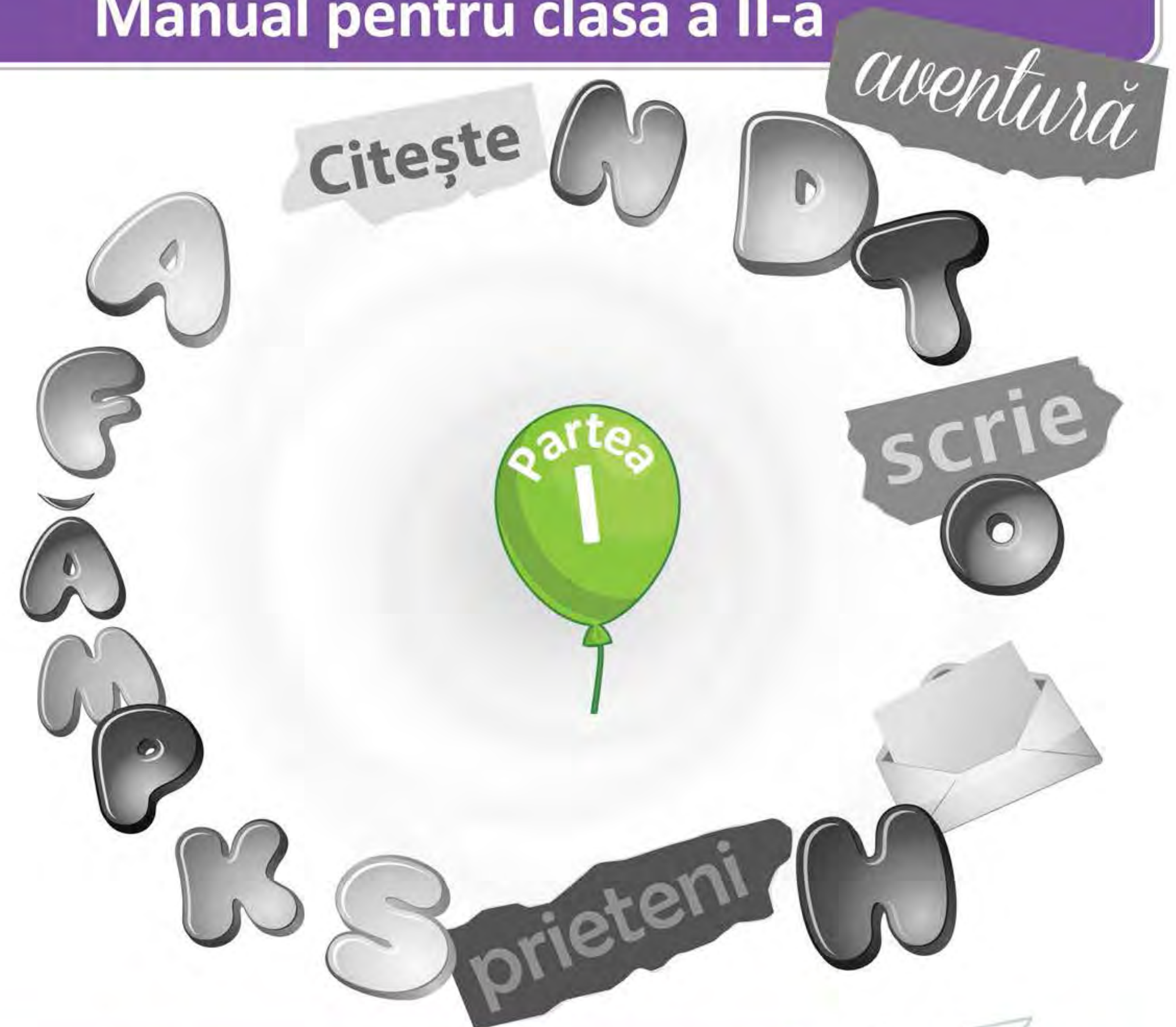
Manual pentru clasa a II-a

COMUNICARE ÎN LIMBA ROMÂNĂ

Mirela Mihăescu • Ștefan Pacearcă
Anița Dulman • Crenguța Alexe • Otilia Brebenel

Manual pentru clasa a II-a

Disciplina: **Comunicare în limba română**

Clasa: **a II-a**

Tipul programei școlare: **Comunicare în limba română pentru învățământul primar, clasa pregătitoare, clasa I și clasa a II-a**

Număr de pagini/fascicul: **72**

Acest manual este proprietatea Ministerului Educației Naționale.

Manualul școlar a fost aprobat prin Ordinul ministrului educației naționale nr. 4781 din 13.10.2014, în urma evaluării, și este realizat în conformitate cu programa școlară aprobată prin Ordinul ministrului educației naționale nr. 3418 din 19 martie 2013.

Manualul este distribuit elevilor în mod gratuit, atât în format tipărit, cât și în format digital, și este transmisibil timp de patru ani școlari, începând cu anul școlar 2014-2015.

Inspectoratul școlar

Școala / Colegiul / Liceul

ACEST MANUAL A FOST FOLOSIT DE:

Anul	Numele elevului	Clasa	Anul școlar	Aspectul manualului*			
				format tipărit		format digital	
				la primire	la predare	la primire	la predare
1							
2							
3							
4							

*Pentru precizarea aspectului manualului se va folosi unul dintre următorii termeni: nou, bun, îngrijit, neîngrijit, deteriorat.

- Cadrele didactice vor verifica dacă informațiile înscrise în tabelul de mai sus sunt corecte.
- Elevii nu vor face niciun fel de însemnări pe manual.

Referenți:

Prof. univ. dr. Marin Manolescu - Universitatea București

Conf. univ. dr. Luminița Mihaela Drăghicescu - Universitatea Valahia Târgoviște

Editura INTUITEXT
București, b-dul Dimitrie
Pompei nr. 10A, Clădirea
Conect 1, etaj 1, zona A,
biroul nr. 2, sector 2

Departamentul vânzări:
Telefon: 0372.156.300
Fax: 021.233.07.63
vanzari@intuitext.ro
www.intuitext.ro

Imnul național al României

Deșteaptă-te, române!

de Andrei Mureșanu

Deșteaptă-te, române, din somnul cel de moarte,
În care te-adânciră barbarii de tirani!
Acum ori niciodată croiește-ți altă soarte,
La care să se-nchine și cruzii tăi dușmani!

Acum ori niciodată să dăm dovezi la lume
Că-n aste mâni mai curge un sânge de roman,
Și că-n a noastre piepturi păstrăm cu fală-un nume
Triumfător în lupte, un nume de Traian!

Priviți, mărețe umbre, Mihai, Ștefan, Corvine,
Româna națiune, ai voștri strănepoți,
Cu brațele armate, cu focul vostru-n vine,
„Viață-n libertate ori moarte!” strigă toți.

Preoți, cu crucea-n frunte! căci oastea e creștină,
Deviza-i libertate și scopul ei preasfânt.
Murim mai bine-n luptă, cu glorie deplină,
Decât să fim sclavi iarăși în vechiul nost’ pământ!

Cuprins

Deșteaptă-te, române! de Andrei Mureșanu	3
Prietenii noștri: Aris și Maia	6
Bun venit la școală!	7
 Bun venit la școală!	8
 Povestea abecedarului pierdut , după Passionaria Stoicescu	9
Printre sunete și cuvinte	11
 Biblioteca pentru copii , după Sultana Craia	12
 Cartea – Cuprinsul unei cărți	13
 Prezentarea unui obiect	14
 Cuvântul	15
 Cum se scrie o carte , după Petre Ghelmez	16
 Așezarea în pagină a textului tipărit	17
 Așezarea textului în pagina caietului	18
 Recapitulare	19
 Proiect – Cum să faci o carte de colorat	20
 Evaluare	21
 Ne jucăm, corectăm, învățăm!	22
Culorile Pământului	23
 Prietenie , după Silvia Kerim	24
 Textul literar	25
 Cuvinte cu înțeles asemănător	26
 Alfabetul. Sunetul. Litera	27
 Urișul Bun al Pământului , după Gheorghe Onea	28
 Textul narativ	29
 Cuvinte cu înțeles opus	30
 Scrierea corectă a cuvintelor care conțin literele <i>î</i> și <i>â</i>	31
 Scrierea corectă a cuvintelor care conțin litera <i>x</i>	31
 Poveste de demult , după Virgil Carianopol	32
 Personaje	33
 Cum te prezinți	34
 Proiect – Cartea personajelor îndrăgite	35
 Recapitulare	36
 Evaluare	37
 Ne jucăm, corectăm, învățăm!	38

În lumea plantelor	39
 Grădina loanei , după Emilia Căldăraru	40
 Intonarea propoziției. Punctul și semnul întrebării (?)	41
 Unde-i unul, nu-i putere , după Victor Sivetidis	42
 Intonarea propoziției. Semnul exclamării (!)	43
 Trandafirul , după Emil Gârleanu	44
 Povestirea orală cu întrebări de sprijin	45
 Necunoscutul , după Vasile Malschi	46
 Formulare de întrebări și răspunsuri	47
 Recapitulare	48
 Evaluare	49
 Ne jucăm, corectăm, învățăm!	50
În lumea animalelor	51
 Povestea ursului cafeniu , după Vladimir Colin	52
 Dialogul – vorbitor, ascultător. Linia de dialog	53
 Două puncte	54
 Virgula	55
 Comunicarea politicoasă – Salutul	56
 O invitație , după Mircea Sântimbreanu	57
 Comunicarea politicoasă. Solicitarea, permisiunea	58
 Cum ne spunem părerea	59
 Povestirea unei întâmplări trăite	60
 Recapitulare	61
 Evaluare	62
Natura	63
 Iarna pe uliță , de George Coșbuc	64
 Stupul lor , după Tudor Arghezi	66
 Vocale și consoane	67
 Scrierea cuvintelor care conțin grupurile de sunete: <i>oa, ea, ia, ie, ua</i>	68
 Scrierea literei <i>m</i> înainte de <i>p</i> și <i>b</i>	69
 Cuvinte care au aceeași formă, dar înțeles diferit	70
 Recapitulare	71
 Evaluare	72

Clasa a II-a

MAIA

Nu-mi place să-mi murdăresc hainele, dar azi o bucată de ciocolată mi-a căzut pe rochiță. Așa se întâmplă dacă sunt neatentă...

Bucătăria arată de parcă un uragan a trecut pe aici... Nu mi-a ieșit experimentul... Voi încerca însă și mâine, un cercetător nu abandonează niciodată!

ARIS

Of, iar am uitat să îmi pun penarul în ghiozdan! Sunt tare uituc, mama mereu îmi spune!

I-am amestecat bunicii ingredientele din bucătărie! Sigur mă va certa când va descoperi... Dar sunt cercetător și am nevoie de substanțe pentru experimente!

Bun venit la școală!

Vei reuși să înțelegi mai bine mesajele spuse de alte persoane deoarece:

- vei așeza în ordine alfabetică cuvinte rostite de tine sau de colegi;
- vei despărți în silabe cuvinte;
- vei recunoaște sunetele din cuvinte.

Îți vei îmbunătăți modul în care vorbești cu ceilalți pentru că:

- îți vei îmbogăți vocabularul cu cuvinte care au înțeles asemănător/opus anumitor cuvinte date;
- vei spune părerea ta în legătură cu fapte relatate în textul citit;
- vei participa la discuții în perechi sau în grup.

Vei putea să transmiți în scris cât mai bine mesajele deoarece:

- vei scrie literele mici și mari în ordine alfabetică;
- vei scrie cuvinte, enunțuri;
- vei scrie enunțuri obținute prin ordonarea cuvintelor.

Vei deveni un cititor mai bun întrucât:

- vei citi texte literare atractive;
- vei formula răspunsuri la întrebări despre conținutul textului citit.

BUN VENIT LA ȘCOALĂ!

Ai crescut. Acum ești în clasa a II-a.

Noi provocări te așteaptă și în acest an.

AMINTEȘTE-ȚI!

- 1 Observă imaginea. Amintește-ți și scrie literele mici și mari ale alfabetului.

LUCREAZĂ!

- 2 Alcătuieste *Alfabetul școlarului* pornind de la litera inițială a unor cuvinte care au legătură cu viața de școlar.

a – acuarele, atenție, antrenament
b – bascheți, birou, ...
c – carte,
d – ...

- 3 **Lucrați în grup.**
Realizați *Alfabetul numelor de copii*.

A – Anda, Alex
B – Bogdan, ...
C – Corina,
D – ...

JOACĂ-TE!

Numerotând literele alfabetului vei putea descoperi mesajul ascuns.

C	I	N	E																
5	11	17	7	1	21	7	5	1	21	24	7	1	21	7	19	1	24	21	26

Povestea abecedarului pierdut

după Passionaria Stoicescu

Au fost odată niște școlari din clasa I care au pornit voinicește spre munte. Unii aveau în bagaje câte o carte cu povești. Numai Mihai se trezise cu un abecedar în rucsac. S-a zbuguit, a alergat și de abecedar a uitat. I-a căzut sub o tufă de zmeură.

Atunci trecu prin poiană Arici-Pogonici. Deschise abecedarul. În dreptul literei A, văzu un arici cu țepii mici.

– Aaa! O carte pentru arici. Cine o fi uitat-o aici?

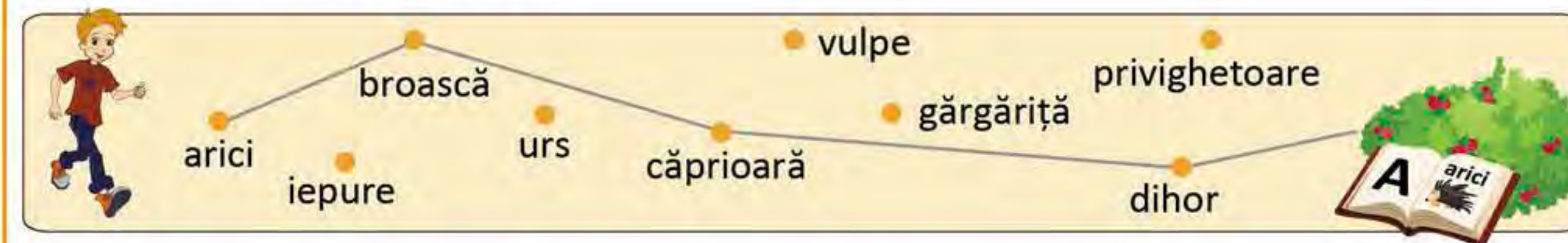
Au venit apoi broscuțe, căprioare, dihori.

Abia spre seară, veni și Mihai. Îi ceru iertare abecedarului, așa, cu I mare!

Eu le-am transmis animăluțelor să nu le pară rău de abecedar. Voi scrie o altă carte frumoasă și le-o voi aduce în dar.

LUCREAZĂ!

- 1 Transcrie, apoi desparte în silabe cuvintele care denumesc animalele întâlnite de Mihai pe drumul către abecedar.

- 2 Scrie cuvintele rămase în ordinea crescătoare a numărului de silabe.

- 3 Descoperă în grila de mai jos cuvintele:
- a) cu înțeles asemănător cuvintelor: *școlar, voinicește, dar;*
b) cu înțeles opus cuvintelor: *deschide, mici, vine, frumoase.*

A	R	G	P	U	R	Â	T	E
B	J	S	L	M	B	D	F	L
V	I	T	E	J	E	Ș	T	E
O	N	M	A	R	I	U	C	V
E	Î	N	C	H	I	D	E	I
N	R	A	Ă	C	A	D	O	U

Exemplu:

- a) școlar = elev
b) frumoase - urâte

- 4 Ordonează cuvintele și scrie propozițiile obținute.

- 5 Citește biletul pe care animalele l-au găsit lângă tufă. Răspunde la întrebări.

Dragi animăluțe,
Să nu vă pară rău de abecedar.
Vă scriu o altă carte frumoasă
și v-o aduc în dar.

- a) Tu crezi că animalele erau supărate? De ce?
b) Cine crezi că a scris biletul? De ce crezi acest lucru?
c) Despre ce carte crezi că ar putea fi vorba în bilet?
Motivează răspunsul.

- 6 Imaginează-ți că te adresezi animăluțelor. Scrie-le tu, un bilet.

- 7 Găsește nume hazlii pentru următoarele animale:
Exemplu: Arici-Pogonici

- 8 Citește lectura recomandată mai jos. Te vei întâlni cu personajele sale în paginile următoare ale manualului.

Povestea brăduțului,
de Passionaria Stoicescu
(volumul *Până de gaiță*
și poveștile ei)

Printre sunete și cuvinte

Vei reuși să înțelegi mai bine mesajele spuse de alte persoane deoarece:

- vei asculta cu atenție texte atractive;
- vei căuta anumite cuvinte, enunțuri în textele audiate;
- vei selecta imagini potrivite informațiilor pe care le auzi.

Îți vei îmbunătăți modul în care vorbești cu ceilalți pentru că:

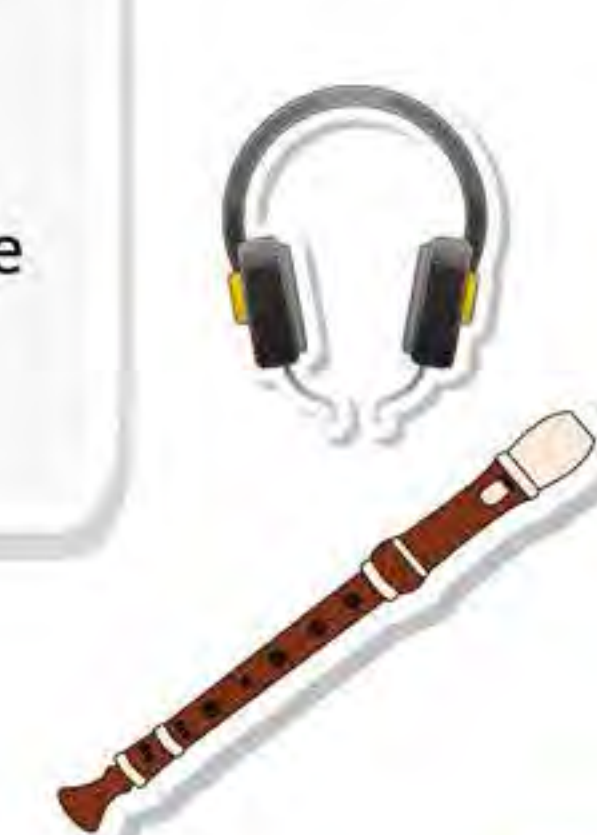
- vei alcătui propoziții cu diverse cuvinte nou învățate și din cuvinte amestecate;
- vei dezvolta propoziții adăugând treptat cuvinte;
- vei purta dialoguri în care prezinți diferite obiecte.

Vei putea să transmiți în scris cât mai bine mesajele deoarece:

- vei transcrie texte respectând regulile de scriere și de așezare a textului în pagină.

Vei deveni un cititor mai bun întrucât:

- te vei orienta în interiorul cărților citind cuprinsul acestora;
- vei căuta cărți la Colțul de lectură al clasei sau la bibliotecă;
- te vei orienta într-un text în funcție de alineatele/paragrafele acestuia;
- vei descifra mesajele textelor citite.

Biblioteca pentru copii după Sultana Craia

Mama lui Alexandru se duce la dentist. Băiatul merge la biblioteca de lângă cabinetul medical. Acolo sunt benzi desenate, cărți cu animale și cu avioane. Bibliotecara îi permite să răsfoiască orice carte sau revistă. Într-o încăpere, e o jucărie mare cât el.

Aici asculți, în căști, muzică sau povești. Numai să se dea sonorul încet.

Alexandru își pune căștile. Aude sunete de flaut. Întâi mai slabe, apoi mai puternice.

Se uita pe cuprinsul cărții *Basmelor românilor*, de Petre Ispirescu, când simți o bătaie pe umăr. Era jucăria *Spiridușul poveștilor*.

- Vrei să vezi casa mea?
- E casa ta?
- Da. *Casa Cărților*.
- Stai singur?
- Nu. Uite zânele, prinții.

Alexandru e hotărât să mai vină în *Casa Cărților* cu sunete și cuvinte vrăjite.

AI ÎNȚELES TEXTUL?

- 1 Găsește cuvintele care arată:
 - a) numele instrumentului muzical;
 - b) numele jucăriei.
- 2 Caută în text și răspunde la întrebări:
 - a) Ce carte răsfoia copilul?
 - b) Cine a scris cartea pe care o răsfoia băiatul?
 - c) Ce poate asculta băiatul la căști?
 - d) Ce nume a dat Spiridușul poveștilor, bibliotecii? De ce?

LUCREAZĂ!

- 3 Completează propozițiile folosind cuvinte din text.
 - a) Acolo sunt cărți cu
 - b) Sunetele de flaut se aud mai ... , apoi mai
- 4 Scrie propoziții cu ajutorul cuvintelor: *carte, bibliotecă, bibliotecară*.

VOCABULAR

flaut

spiriduș

Cartea – Cuprinsul unei cărți

DESCOPERĂ!

- 1 Observă imaginile de mai jos.
Spune ce cuvânt ar trebui scris în casetă. (*carte, cuprins, bibliotecă*)

Muşuroale mari şi mici	3	Cearta	22
Scamatorul	4	Ce bucluc e în papuc	23
Musca Teţe	5	Poduri	24
Trece Oltul	6	Campionatul de varză	25
Ursul	7	Se mută circul înapoi	26
Se mută circul	8	Acvariu	28
Cel mai greu e de scutit	10	Prânzul mănzului	29
Un balaur de hârtie	11	Vântul mă gonea	30
Dă-mi drumul	12	Promisiuni de pălărie	31
Actele dumneavoastră	13	Lada de zestre a pădurii	32
Mă duc la gară	14	Clorofila are treabă	33
Vară	15	Se uită becul în oglindă	34
Băcălia	16	Filmul de la miezul nopții	35
Se înțelege	17	Căruta cu caracudă	36
Spre tărâmul celălalt	18	Făt-Urât, Făt-Frumos	38
Crocodilul	19	Cochilia cu trei melci	39
Fachirul	21	Două cuști	40

Elefanții echilibriști	4
Broaștele festoase sau stăutul	8
Soarece-gri, Codită și Colțisor	12
Calul dresat	16
Arabul și cămila	20
Vulpea fotograf	24
Ursul bandit	28
Ursul pescar	32
Vulpea fără coadă	36

- 2 Observă pagina de mai jos. Formulează răspunsuri:
 - a) Ce arată numărul scris cu albastru și la ce crezi că ajută?
 - b) Dar numărul scris cu verde?

CUPRINS

1. Luceafărul de zi și luceafărul de noapte	5
2. Aleodor împărat	19
3. Pasărea măiastră	26
4. Prâslea cel voinic și merele de aur	37
5. Voinicul cel cu cartea în mână născut	49

Cuprinsul ne ajută să ne orientăm în carte. Acesta se află la începutul sau la sfârșitul cărții.

LUCREAZĂ!

- 3 Deschide manualul tău la cuprins. Citește titlul de la pagina 10, respectiv 15.

JOACĂ-TE!

Cuvântul ascuns

Scrie cuvântul potrivit fiecărei imagini. Citește, apoi scrie prima litera din fiecare cuvânt.

Era un ... fermecat.

unde

Cum se scrie o carte după Petre Ghelmez

Odată, Măgărușul a hotărât să scrie o carte. Adică să fie autorul și să scrie întâmplările trăite chiar de el.

Ușor de zis, greu de făcut. Sunetele, culorile, imaginile veneau de-a valma, fără înțeles. Măcar de-aș găsi un titlu! Daaaa, să se cheme *Întâmplările măgărușului*.

Consumase multă cerneală, stiloul se tocise până când cartea a fost gata.

A trimis-o la o editură și a tot așteptat.

Într-o zi a fost anunțat că mâine va fi lansarea.

– La ce oră e lansarea aceasta? Parcă ar fi o rachetă, nu alta.

– Dar ce, o carte nu e un fel de rachetă?

– Chiar așa, o rachetă către cosmosul sufletului omenesc, zise Mag, tatăl Măgărușului.

AI ÎNȚELES TEXTUL?

- 1 Citește cuvintele care arată:
a) ce a hotărât măgărușul;
b) titlul cărții scrise de măgăruș.
- 2 Alege cuvântul potrivit pentru completarea fiecărei propoziții:
• Consumase ... ☐ creioane ☐ cerneală
• Măgărușul a trimis cartea sa la ... ☐ editură ☐ tipografie
- 3 Răspunde la următoarele întrebări:
a) Ce motiv a avut *măgărușul* ca să scrie o carte?
b) Ce înțelegi prin *rachetă către cosmosul sufletului omenesc*?
c) Imaginează-ți că ai fi invitat la activitatea de lansare a cărții. Ce i-ai spune măgărușului?

LUCREAZĂ!

- 4 Scrie răspunsuri pentru următoarele întrebări:
a) Tu despre ce ai scrie în cartea ta? b) Ce titlu ai da cărții tale?

- 5 Scrie propoziții cu ajutorul cuvintelor: carte, sunete, culori.

- 6 Realizează o copertă pentru cartea măgărușului.

SPUNE-ȚI PĂREREA!

- 7 Crezi că oricine poate scrie o carte? De ce?

VOCABULAR

de-a valma = amestecate

Așezarea în pagină a textului tipărit

DESCOPERĂ!

- 1 Observă așezarea în pagină a textului *Cum se scrie o carte*, după Petre Ghelmez.
a) Unde s-a scris titlul?
b) Dar numele autorului?
c) Câte alineate are textul *Cum se scrie o carte*?
d) Unde este scris primul cuvânt din fiecare alineat?

titlul	→ Cum se scrie o carte
autorul	→ după Petre Ghelmez
alineat	→ Odată, un măgăruș a hotărât să scrie o carte. Adică să fie autorul și să scrie întâmplările trăite chiar de el.
alineat	→ Ușor de zis, greu de făcut. Sunetele, culorile, imaginile veneau de-a valma, fără înțeles. Măcar de-aș găsi un titlu! Daaaa, să se cheme <i>Întâmplările măgărușului</i> .
alineat	→ Consumase două călimări cu cerneală, stiloul se tocise când cartea a fost gata. A trimis-o la o editură și a tot așteptat. Într-o zi a fost anunțat că mâine va fi lansarea. – La ce oră e lansarea aceasta? Parcă ar fi o rachetă, nu alta. – Da ce, o carte nu e un fel de rachetă? – Chiar așa, o rachetă către sufletul omenesc, zise Mag, tatăl măgărușului.

Titlul textului se scrie la mijloc de rând.

Alineatul este un rând retras din text.

LUCREAZĂ!

- 2 Câte alineate are textul *Cum se scrie o carte*?
- 3 Recitește textul *Biblioteca pentru copii*, după Sultana Craia. Identifică numărul de alineate.

JOACĂ-TE!

Mesajul măgărușului

Citește cuvintele în ordine.

Cartea frumoasă este o 1 ... 2 ... 3 ... 4 ... 5 ...

1. rachetă

4. sufletului

3. cosmosul

2. către

5. omenesc

Așezarea textului scris în pagina caietului

DESCOPERĂ!

- 1 Observă așezarea în pagină a unui text scris.
 - a) Unde s-a scris titlul? Dar numele autorului?
 - b) Câte **alineate** are textul *Prima zi de școală*?
 - c) Unde este scris primul cuvânt din fiecare alineat?
 - d) Scrie pe caiet textul *Prima zi de școală*.

data

titlul

autorul

alineat

15 septembrie 2014

Prima zi de școală
de Otilia Cazimir

Clopoțelul a început să sune deasupra ușii, speriat.

Intrăm în clasă. Pupișorul băncii e înalt. Mă ridic în vârful picioarelor, mă sprijin în coate și abia reușesc să mă așez pe o margine de bancă.

Reguli de scriere:

- Literele să fie scrise corect și citeț.
- Mărimea literelor și aplecarea lor spre dreapta să nu se schimbe.
- Să fie evitate ștersăturile.
- Să existe spațiu liber între cuvinte.

Reguli de așezare în pagină:

- Între două texte diferite să fie un spațiu de cel puțin trei rânduri.
- Titlul să fie scris la mijloc, deasupra textului.
- Fiecare idee nouă să înceapă cu **alineat**.

LUCREAZĂ!

- 2 a) Scrie pe caiet două alineate din textul *Cum se scrie o carte*. Respectă regulile de scriere și de așezare în pagina caietului.
- b) **Formați perechi.** Faceți aprecieri referitoare la scriere și la așezarea în pagină.

Recapitulare

A

A fost odată un pom de Lucia Olteanu

Ce e cuierul? Un pom. Fiecare braț a fost o ramură cu muguri, cu frunze lucioase și noi, iar ici, colo, aruncate ca pălăriile, purta cuiburi de pițigoi.

Noaptea avea agățat, drept clopoțel, un cîrîpît din cine știe ce vis ivit.

B

Povestea cărții de povești de Emilia Căldărar

A fost odată... nu prea demult, când poveștile din carte erau niște gânduri minunate în mintea și inima autorului. Zile și nopți a trudit să scrie cuvinte frumoase care să farmece și să îmbie.

Prietenul scriitorului, pictorul, a citit poveștile și a zis: *Ca să le placă și mai mult copiilor, eu le voi zugrăvi în culori.*

LUCREAZĂ!

- 1 Citește textul *A fost odată un pom*, de Lucia Olteanu.
- 2 Formulează răspunsuri pentru următoarele întrebări:
 - a) Ce e cuierul în textul citit?
 - b) Ce este clopoțelul?
- 3 Citește textul *Povestea cărții de povești*, de Emilia Căldărar.
- 4 Formulează răspunsuri pentru următoarele întrebări:
 - a) La ce a trudit autorul zile și nopți?
 - b) Ce a făcut pictorul?

CAUTĂ ÎN BIBLIOTECĂ!

Copacul poveștilor
de Bucur Milesu

JOACĂ-TE!

Cu alte cuvinte... Unește și potrivește!

râu

acoperișul

telefonie

ceas

notă mică

pălăria
casei

febră
în familie

covor
umblător

cuvinte
călătore

Proiect – Cum să faci o carte de colorat

CE VEI FACE?

Vei face o carte de colorat.

CUM VEI FACE?

- 1 Alege un titlu.
- 2 Imaginează-ți întâmplările pe care le vei ilustra.
- 3 Realizează ilustrațiile folosind creionul.
- 4 Scrie o propoziție pentru fiecare ilustrație.
- 5 Realizează o copertă:
 - a) realizează desenul;
 - b) scrie titlul;
 - c) scrie numele autorului (autorul ești tu).
- 6 Prinde toate paginile între cele două coperte.

CUM VEI ȘTI DACĂ AI REUȘIT?

Prezintă cartea colegilor tăi.
Întreabă-i ce le-a plăcut și ce îți recomandă.

SFATURI PENTRU REUȘITĂ

- 1 Spune titlul cărții tale.
- 2 Explică de ce l-ai ales.
- 3 Arată-le ce crezi că ai reușit foarte bine.
- 4 Spune ceva de care ești mândru.
- 5 Solicită sfaturi și aprecieri.
- 6 Mulțumește.

Evaluare

Citește textul de mai jos:

c)

Poveste cu... **Motorăș**
de Mircea Sântimbreanu

a)

b)

Avionul era sus, sus de tot. Deodată legătura telefonică s-a întrerupt.
– Telefonați de urgență! Alo! Alo! Să vină un elicopter! Viața lui Ambrozie e în pericol! Nu avem semnal radio!
Din cutia lucioasă ieși Motorăș, motanul. El a întrerupt legătura. S-a zbatut de frică și a atins două fire.
Cum de era în avion? Adormise în rucsacul lui Ambrozie, stăpânul lui.

- 1 Scrie pe caiet ce reprezintă:
 - a) _____
 - b) _____
 - c) _____
- 2 Completează, pe caiet, comunicările folosind cuvinte din text:
 - a) Motorăș este _____ pilotului.
 - b) Motorăș a _____.
 - c) Motorăș s-a zbatut de frică și a _____.
- 3 Ordonează cuvintele pentru a obține propoziții. Scrie-le pe caiet.
 - a) telefonului, povestea, citesc
 - b) patru, are, textul, alinate
 - c) povești, spiriduși, autorul, scrie, cu
- 4 Alege numele obiectului prezentat mai jos: *calculator, avion, tunet, carte, aspirator*.

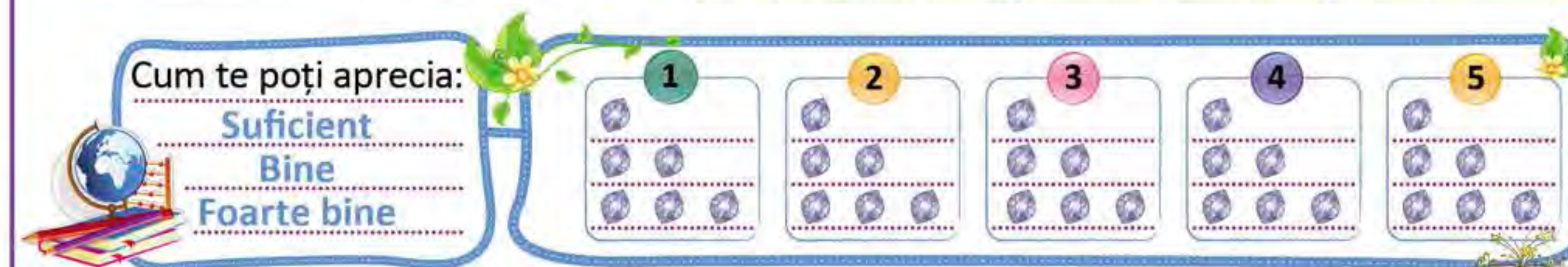
a) Este doar un aparat Are creier și motor, Oamenii ce l-au creat L-au numit !	b) Are pagini colorate Și scrie în ea de toate. Și cu cât o îndrăgești, Tot mai mult o folosești. !	c) Pasăre de fier ce zboară, Toți copiii ies pe-afară. Ana-i strigă lui Ion: – Hai să vezi un !
--	---	---
- 5 Transcrie primele trei alineate din textul *Poveste cu... Motorăș*, de Mircea Sântimbreanu.

Pentru a reuși:

- a) Scrie citeț;
- b) Scrie cuvintele corect;
- c) Respectă regulile de așezare în pagină.

Cum te poți aprecia:

Suficient
Bine
Foarte bine

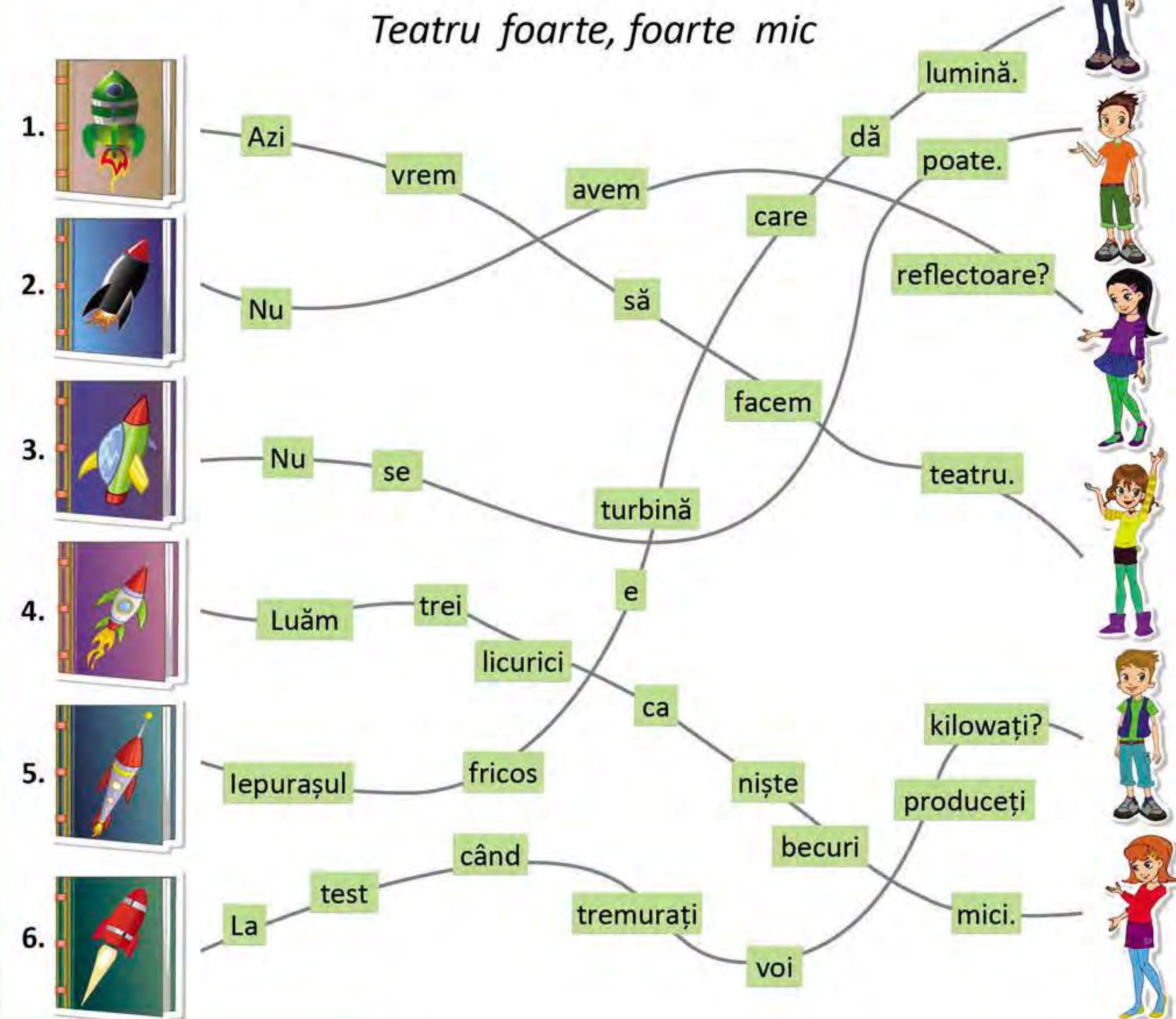
Ne jucăm, corectăm, învățăm!

PASUL 1

- 1 Citiți cuvintele de pe fiecare fir.
- 2 Transcrieți propozițiile pe caiet.

PASUL 2

- 3 Citiți pe rând câte o propoziție.
- 4 Scrieți propozițiile sub forma unui text cu trei alineate:
 - primul alineat – propoziția 1 și 2
 - al doilea alineat – propozițiile 3, 4, 5
 - al treilea alineat – propoziția 6

Culorile Pământului

Vei reuși să înțelegi mai bine mesajele spuse de alte persoane deoarece:

- vei recunoaște personajele dintr-un text audiat;
- vei oferi diferite informații despre textul ascultat;
- vei relua momentele principale ale acțiunii ordonând imagini;
- vei recunoaște sunetele din cuvinte;
- vei ordona alfabetic cuvinte.

Îți vei îmbunătăți modul în care vorbești cu ceilalți pentru că:

- vei enumera trăsături ale personajelor;
- vei oferi informații despre tine;
- vei recunoaște personaje după indicii date.

Vei putea să transmiți în scris cât mai bine mesajele deoarece:

- vei transcrie texte respectând regulile de scriere și de așezare a textului în pagină;
- vei scrie corect cuvinte care conțin literele î, â și x.

Prietenie

după Silvia Kerim

Luna se uita la Pământ așa cum se uită copiii la televizor. Se uita la el cu plăcere pentru că îl socotea un prieten bun.

Îl urmărea așa cum urmărești o poveste când nu știi ce urmează. Îl privea cu interes pentru că Pământul e totdeauna schimbător. Îi admira frumusețea aurită de soare, lucioasă de ploii ori vălurită de vânt.

Tocmai acum, când se așeză la fereastră să se înveselească puțin, Luna văzu Pământul încrunțat. Oamenii supărați din cine știe ce motive se certau între ei.

Luna se frecă la ochi deoarece nu-i venea să creadă. Oamenii au toate motivele să fie mulțumiți. Pământul le dă toate bogățiile lui. Le cere în schimb doar să-l respecte și să-l ocrotească.

VOCABULAR

vălurită = unduită

AI ÎNȚELES TEXTUL?

- 1 Unește fiecare întrebare cu răspunsul corespunzător:

a) Cine se uita la Pământ cu plăcere?	1. Luna privea Pământul cu interes.
b) Cum privea Luna către Pământ?	2. Luna a văzut Pământul încrunțat când se așeză la fereastră.
c) Când a văzut Luna Pământul încrunțat?	3. La Pământ se uita cu plăcere Luna.
d) Din ce cauză s-a frecat Luna la ochi?	4. Luna s-a frecat la ochi pentru că nu-i venea să creadă.

LUCREAZĂ!

- 2 Completează comunicările cu ajutorul cuvintelor din text.
 - Luna se uita la Pământ cu plăcere pentru că ...
 - Luna privea Pământul cu interes pentru că ...
- 3 Formulează câte o comunicare cu: a) prieten; b) privește; c) copiii.

Textul literar

DESCOPERĂ!

- 1 Citește cu atenție textele de mai jos.

Luna, satelitul natural al Pământului

Luna este singurul satelit natural al Pământului. Luna se învârtă în jurul Pământului în 27 de zile, 7 ore și 43 de minute, iar în jurul axei sale tot în 27 de zile, 7 ore și 43 de minute. Din cauza acestei potriviri, dacă stai pe Lună, Pământul se vede tot timpul în același loc.

Privești cuprinde conuri vulcanice întinse, zone de pământ și cratere. Luna este singurul obiect extraterestru pe care omul a reușit să aterizeze.

18

Pe Lună de Marin Sorescu

Luați-vă de mâini. Gata. Astăzi mergem pe Lună. Noi putem părăsi planeta, chiar dacă nu e gata racheta. Fiindcă, la urma urmei, o să mergem în Lună pe jos, că e drumul frumos. Ne uităm bine unde se vede o rază care arde subțire ca un pai și ne vom ține de ea scai.

De ce nu ne iese nimeni în întâmpinare să ne dea o floare? Fiindcă aici nu sunt flori, nici animale, nici nori.

19

Textul de la pagina 18
conține informații științifice.

Textul de la pagina 19
prezintă întâmplări.

Textul *Pe Lună* de Marin Sorescu prezintă întâmplări imaginare și de aceea este un **text literar**.

LUCREAZĂ!

- 2 a) Citește-i colegului de bancă, cu voce tare, primele două alineate din textul *Prietenie* după Silvia Kerim.
b) Ascultă cu atenție ultimele două alineate citite de colegul tău.
c) Adresează-i colegului întrebări pentru a înțelege mai bine textul audiat.
- 3 Formulează răspunsuri la întrebările:
 - a) Ce fel de text este textul *Prietenie* după Silvia Kerim? De ce?
 - b) De ce era Pământul supărat?
 - c) De ce credeți că se certau oamenii între ei?

JOACĂ-TE!

Ilustrează într-un singur desen expresiile care descriu în text frumusețea Pământului:

a) *frumusețe aurită de soare*; b) *frumusețe lucioasă de ploii*; c) *frumusețe vălurită de vânt*. Decupează patru flori de culori diferite. Scrie pe fiecare floare unul dintre cuvintele: *neatinse*, *Păstrați*, *Pământului*, *culorile*. Ordonează-le pentru a afla mesajul transmis de Lună oamenilor și lipește-le pentru a înfrumuseța lucrarea.

Cuvinte cu înțeles asemănător

DESCOPERĂ!

- 1 Citește cu atenție cele două variante ale textului. Observă dacă s-a schimbat ceva.

Copacul de pe munte

după Titel Constantinescu

Era un copac stingher acolo, pe munte. Nu se vedea cât e de frumos. I-ar fi trebuit o oglindă uriasă, un petic de cer sau un lac imens în care să se admire. Așa, se simțea singur, urât și pustiu.

Era un copac singur acolo, pe munte. Nu se vedea cât e de frumos. I-ar fi trebuit o oglindă imensă, un petic de cer sau un lac urias în care să se admire. Așa, se simțea stingher, urât și pustiu.

Cuvintele stingher și singur sunt **cuvinte cu înțeles asemănător**. Cuvântul imens are **sens asemănător** cu al cuvântului urias. Cunoscând cuvinte cu înțeles asemănător îți îmbogățești exprimarea. Utilizând cuvinte cu sens asemănător eviți repetarea aceluiași cuvânt într-un text.

LUCREAZĂ!

- 2 Caută în textul *Prietenie* după Silvia Kerim cuvinte cu înțeles asemănător pentru:
a) amic; b) avuțiile; c) mereu; d) considera.
- 3 Găsește intrusul! Transcrie doar cuvintele cu înțeles asemănător.
a) se uita, rămânea, privea, urmărea; b) motiv, argument, greșeală, temei.
- 4 Identifică regula jocului și continuă cu cât mai multe cuvinte:
a) Pământul încrunțat
Pământul mâhnit
Pământul ...
b) oamenii supărați
oamenii mânioși
oamenii ...

JOACĂ-TE!

Descoperă mesajul transmis de Aris în trei moduri diferite, reconstituind cei trei nori spulberați de vânt.

Alfabetul. Sunetul. Litera

DESCOPERĂ!

- 1 Rostește cuvinte sugerate de imaginea alăturată. Câte sunete are cel mai lung cuvânt găsit?
- 2 Scrie pe caiet cât mai multe cuvinte sugerate de imagine. Completează lista cu alte cuvinte găsite de colegul tău de bancă. Câte litere are cel mai lung cuvânt din listă?
- 3 Caută în dicționar cuvintele *pământ*, *pădure*, *pom*. În ce ordine sunt scrise?

Totalitatea literelor limbii române, scrise în ordinea de mai jos, formează **alfabetul**.

A	Ă	Â	B	C	D	E	F	G	H	I	Î	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	Ș	T	Ț	U	V	W	X	Y	Z
a	ă	â	b	c	d	e	f	g	h	i	î	j	k	l	m	n	o	p	q	r	s	ș	t	ț	u	v	w	x	y	z

Cuvintele se ordonează alfabetic în funcție de litera inițială a acestora. Dacă inițiala este aceeași, cuvintele se ordonează alfabetic în funcție de a doua literă și tot așa.

LUCREAZĂ!

- 4 a) Spune câte sunete și câte litere are cuvântul *Luna*?
b) Câte litere s-au folosit în scrierea cuvintelor: *luna*, *anul*? Care sunt literele?
- 5 Formează cât mai multe cuvinte noi adăugând câte o literă la începutul fiecărui cuvânt:

- 6 **Lucrează în pereche.**
a) Citiți fiecare câte un cuvânt. Observați ce s-a schimbat.
lamă – ramă clește – crește glas – gras căluț – căruț
b) Alcătuiți câte o comunicare folosind fiecare cuvânt.
- 7 **Lucrează în grup.** Formați cât mai multe cuvinte folosind numai literele date. Scrieți cuvintele în ordine alfabetică.

JOACĂ-TE!

Litere cu chipuri

Formați grupuri. Desenați câteva litere cu chipuri. Decupați literele și lipiți un bețișor în spatele lor. Creați un scurt moment de teatru în care literele vorbesc despre ele.

Uriașul Bun al Pământului

după Gheorghe Onea - Pădure împărat

Trăia odată, demult, un Uriaș Bun. Într-o zi, s-a urcat la munte să-și caute un sălaș. A coborât apoi la șesuri, unde a descoperit oamenii.

Mare i-a fost mirarea când i-a văzut pe piticii aceia cărând cu greu apă din fântânile săpate spre fundul Pământului. Uriașul Bun și-a dat seama că oamenii sufereau de lipsa apei pe care o văzuse la munte. Și-a pus în gând să-i dea drumul spre câmpurile arse de soare.

Și-a făurit un ferăstrău din cremenea unui vârf de munte, apoi a pornit spre lacuri.

– În curând veți uda câmpurile. Aici aveți doar un rost, să dați frumusețe acestor locuri.

Apele au pornit susurând către șesuri. Pe Uriașul Bun nu l-a mai văzut nimeni de atunci.

VOCABULAR

sălaș = adăpost

șesuri = câmpii

cremene = piatră

AI ÎNȚELES TEXTUL?

- 1 Citește cuvintele care arată:
a) pe cine a descoperit Uriașul; b) ce căuta Uriașul la munte.
- 2 Alege cuvântul potrivit pentru completarea fiecărei propoziții:
 • Oamenii sufereau din cauza ... ☐ lipsei de apă ☐ vântului
 • Uriașul și-a făcut ... ☐ fântână ☐ ferăstrău
- 3 Completează enunțurile următoare:
a) Uriașul și-a făcut din cremene ... b) Oamenii sufereau ...
- 4 Imaginează-ți că ai întâlni pe cineva asemănător cu Uriașul Bun al Pământului. Scrie o întrebare pe care ai vrea să i-o adresezi.

LUCREAZĂ!

- 5 Scrie răspunsuri pentru următoarele întrebări:
a) Ce înțelegi prin *să dați frumusețe locurilor*?
b) Ce s-a întâmplat cu apele de munte?
- 6 Alcătuieste propoziții cu ajutorul cuvintelor: *ferăstrău, șesuri, sălaș*.

Textul narativ

DESCOPERĂ!

- 1 Scrie simbolurile imaginilor pe caiet, pentru a indica ordinea întâmplărilor din textul *Uriașul Bun al Pământului*.

- 2 Transcrie pe caiet propozițiile. Respectă ordinea întâmplărilor din textul *Uriașul Pământului*.
 • Apele au pornit către șesuri.
 • Uriașul Bun și-a făurit un ferăstrău.
 • Uriașul Bun s-a urcat la munte să-și caute un sălaș.
 • Oamenii cărau apă ca să ude câmpurile.

Textul în care se prezintă întâmplări așezate într-o anumită ordine se numește **text narativ**.

- 3 Alege eticheta potrivită pentru a arăta **când** și **unde** s-au petrecut întâmplările.

Când a trăit Uriașul?

demult mâine în zilele noastre

Unde și-a căutat sălaș Uriașul?

la câmpie în pădure la munte

LUCREAZĂ!

- 4 Alcătuieste propoziții cu ajutorul cuvintelor *odată, cândva, acolo, departe, dincolo*.
- 5 Scrie propoziții după modelul dat.
Oamenii udă.
 cine? ce fac?
 cine? ce fac? ce?
 cine? ce fac? ce? ce fel de?

- 6 **Lucrează în grup.**
Formați 5 grupuri. Fiecare grup va alege o singură întrebare dintre cele scrise în jurul steluței. Fiecare grup va formula, pe baza textului, cât mai multe întrebări de tipul celei alese. Răspundeți la întrebările formulate de celelalte grupuri.

Cuvinte cu înțeles opus

DESCOPERĂ!

Poveste despre fluture după Nichita Stănescu

Un fluture mare și trist s-a gândit că ar putea zbura cu mult mai sus. Cum? Dacă s-ar lăsa înghițit de un vultur. Așa ar simți că norii sunt departe și jos, sub el, nu departe și sus, deasupra lui. S-a dus la vultur și i-a spus sfios:

– Mărite Vultur, înghite-mă acum, te rog!

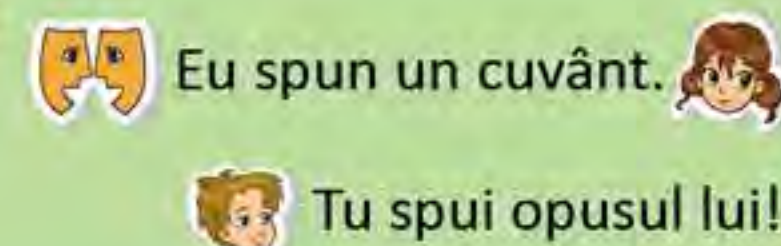
- 1 Scrie cuvintele cu înțeles opus celor subliniate:
Un fluture mare și trist voia să zboare mai sus. Fluturile ar simți că norii sunt departe și jos, sub el.

Cuvintele **bucurie** și **tristețe** sunt cuvinte cu înțeles opus.
Cunoscând cuvinte cu înțeles opus, îți îmbogățești exprimarea.

LUCREAZĂ!

- 2 Unește cuvintele cu sens opus.
bucurie îndrăzneț
departe aproape
sfios înapoi
 tristețe
- 3 Scrie cuvintele cu sens opus pentru următoarele cuvinte:
pitici, a urcat, se bucură, greu.
- 4 Completează, pe caiet, comunicările folosind cuvinte cu sens opus celor subliniate.
a) Este curajos fluturele? b) Este vesel fluturele?
Nu, fluturele este ... Nu, fluturele este ...
- 5 Înlocuiește cuvintele subliniate cu altele care au înțeles opus. Spune dacă textul are același înțeles sau nu. Motivează.
Apa așterne, iarna, cearceafuri albe. Ca să fie totul mai curat. Și ce nume frumos și mic are: APA!

JOACĂ-TE!

Scrierea corectă a cuvintelor care conțin literele î și â

DESCOPERĂ!

Întâmplare dintr-o zi după Nichita Stănescu

Întâi, să vă spun cum am petrecut într-o zi. M-am însotit la plimbare cu Fane. Zicea că el a învățat pădurea întreagă. Dacă aș fi știut ce-am să îndur, m-aș fi întors din drum. Ne-am înveselit noi puțin când am găsit ciuperci. Pe urmă, ne-am rătăcit și ne-am învârtit în loc. După ce ne-am tocit încălțările îndestul, ne-am înțeles să rămânem peste noapte la stână, întrucât era târziu. A fost bine. Ne-au dat mâncare și am dormit împăratește. Măine vom coborî în sat.

- 1 Observă cuvintele subliniate în textul de mai sus.
• Ce sunet redau literele î și â? • Unde este scrisă litera î? Dar litera â?
- 2 Transcrie, pe caiet, completând cu litera care lipsește (î sau â):
_nceput, sf_rșit, cobor_, hotar_, _nțelept, _nc_ntat.
- 3 Găsește cuvinte scrise cu â și cuvinte scrise cu î.

LUCREAZĂ!

Scrierea corectă a cuvintelor care conțin litera x

DESCOPERĂ!

Xenia și xilofonul după Nichita Stănescu

Xenia e prietena mea. Ea cântă la xilofon. E un exemplu de dărnicie.

În excursii, împarte cu mine pachetul de acasă. Așa fac și eu. Xenia e tare veselă. Îmi place să o strig în pădure, cu mâinile pâlnie la gură. Xenia nu răspunde. Stă pitită după vreo tufă. O clipă sunt speriat: unde o fi? Cum să mă întorc acasă fără Xenia? Când apare, sunt cel mai fericit băiat din lume.

- 1 Citește cuvintele care îl conțin pe x, respectând indicațiile de mai jos:
Litera x se citește gz: exact, există, exemplu, exercițiu
Litera x se citește cs: explică, experiențe, excelent, pix

LUCREAZĂ!

- 2 Scrie câte un cuvânt pentru fiecare imagine.

Poveste de demult

după Virgil Carianopol

Demult, pământeni trudeau fără știință și luptau greu cu necazurile. *Stăpâna Văzduhului* a trimis un *Înțelept* să strângă grijile din *Țara de apă* și din *Țara de piatră*.

A pornit *Înțeleptul* și a strâns grijile într-un sac fermecat, legat la gură.

– Mi-ar prinde bine un popas, zise bătrânul.

– Vorbește cu mine, *Înțeleptule!* spuse *Celesta* – piatra răbdării. Stau singură de veacuri. Mă bucur că-mi ții de urât.

– Răcorește-te în undele mele! spuse *Râurel*. Mi-ai luat grijile și sunt limpede.

– Odihnește-te pe iarbă, *Înțeleptule!* spuse *Mitru*, *cosașul*. Ai trudit mult, iar sacul e greu.

Înțeleptul se uită către *Stăpâna* ca să ceară încuviințare.

Când a coborât ochii, *cosașul* dormea sprijinit de sacul bine ferecat.

VOCABULAR

de veacuri = de foarte multă vreme

ferecat = legat strâns

îmi ții de urât = stai cu mine ca să nu mă plictisesc

AI ÎNȚELES TEXTUL?

- 1 Citește cuvintele care arată:
a) unde l-a trimis **Stăpâna Văzduhului** pe *Înțelept*; b) ce a strâns **Înțeleptul**.
- 2 Alege varianta potrivită pentru completarea fiecărei propoziții:
• Oamenii trudeau ☐ cu știință ☐ fără știință
• **Înțeleptul** a strâns grijile într-un ☐ cufăr ☐ într-un sac fermecat
- 3 Răspunde la următoarele întrebări:
a) De unde a strâns **Înțeleptul** grijile?
b) Ce i-a spus *Celesta* *Înțeleptului*? Dar *Râurel*? Dar *Mitru*?

LUCREAZĂ!

- 4 Scrie răspunsuri pentru următoarele întrebări:
a) De ce se bucura *Celesta*? b) Cum era *Râurel*?
- 5 Scrie propoziții cu ajutorul cuvintelor: *cosaș*, *ferecat*, *încuviințare*, *griji*.

Personajele

DESCOPERĂ!

- 1 Transcrie, pe caiet, enunțurile de mai jos. Completează în casete numele potrivite.

Înțeleptul

Celesta

Râurel

**Stăpâna
Văzduhului**

Mitru

Răcorește-te în undele mele!
Mi-ar prinde bine un popas.
Odihnește-te pe iarbă!
Vorbește cu mine!

Personajele sunt oamenii, animalele, obiectele care participă la întâmplările dintr-o povestire. **Stăpâna Văzduhului, Râurel, Înțeleptul, Celesta, Mitru** sunt **personaje**.

- 2 Formați grupuri de câte patru copii. Alegeți să citiți fiecare, cuvintele unuia dintre personaje: *Râurel, Înțeleptul, Celesta, Mitru*.

LUCREAZĂ!

- 3 Ce crezi că vor să comunice *Înțeleptului* celelalte personaje? Alege cuvântul potrivit. Motivează alegerea.

- a) Mă bucur că-mi ții de urât.
- b) Mi-ai luat grijile și sunt limpede.
- c) Ai trudit mult.

bucuria

supărarea

aprecierea

recunoștința

- 4 **Lucrați în perechi.** Prezentați, pe rând, un personaj dintr-o poveste cunoscută. Spuneți ce personaj este și care este povestea. Exemplu:

...era slută, leneșă,
țâfnosă și rea la inimă.

...era frumoasă, harnică,
ascultătoare și bună la inimă.

JOACĂ-TE!

Descoperă mesajul Înțeleptului!

nimicuri.

nu

Să

pierzi

cu

timpul

Cum te prezinți

DESCOPERĂ!

Să-ți arăt cine sunt eu

după Constanța Buzea

– Hai să mergem împreună
La oglinda din antreu
Să-ți arăt cine sunt eu.

Uite, eu sunt o fetiță
Cu breton și aluniță
Eu sunt sora ta. Păi, nu?
– Cine-s eu?
– Păi, tu ești tu!
– Eu sunt Ioana. Cine-s eu?
– Ești oglinda din antreu.

1 Subliniază cuvintele prin care se prezintă fetița, în poezie.

2 Citește fișa de identitate alăturată.

- Care este numele?
- Dar prenumele?

NUME: Ionescu
PRENUME: Ioana
Vârsta: 8 ani
Clasa: a II-a
Școala nr. 1 Beiuș

Când te prezinți unei persoane mature, spui mai întâi prenumele, apoi numele.
Când te prezinți unui coleg spui numai prenumele.

LUCREAZĂ!

3 Scrie fișa ta de identitate, după modelul celei de la exercițiul 2.

4 Imaginează-ți că mergi la medic. Prezintă-te:

- unui copil ca tine aflat în sala de așteptare;
- medicului.

JOACĂ-TE!

Formați perechi.

Unul se gândește la un coleg, iar celălalt formulează întrebări pentru a afla cine este colegul.

Exemplu:
– Este băiat?
– Are ochi albaștri?
– Este blond?
– Este brunet?
– Este Andrei?

– Da.
– Da.
– Nu.
– Da.
– Da.

Proiect – Cartea personajelor îndrăgite

CE Vei FACE?

Vei face o carte ilustrată cu cele mai îndrăgite personaje din poveștile pe care le vei citi în clasa a II-a.

CUM Vei FACE?

- 1 *Informează-te!* Citește poveștile pe care le îndrăgești.
- 2 Caută cărți cu povești ilustrate.
- 3 Observă ilustrațiile în care apar personaje.
- 4 Fă o listă cu personajele îndrăgite.
- 5 Alege personajele pe care să le desenezi.

- Realizează un desen pentru fiecare personaj.
- Scrie câteva comunicări prin care să prezinți fiecare personaj.
- Verifică ce ai scris și corectează, dacă este cazul.

- 6 Stabiliți, în clasă, care este numărul de pagini!
- 7 Stabilește ordinea în care vor apărea personajele.
- 8 Realizează coperta.
- 9 Așază toate foile împreună pentru a obține o carte.

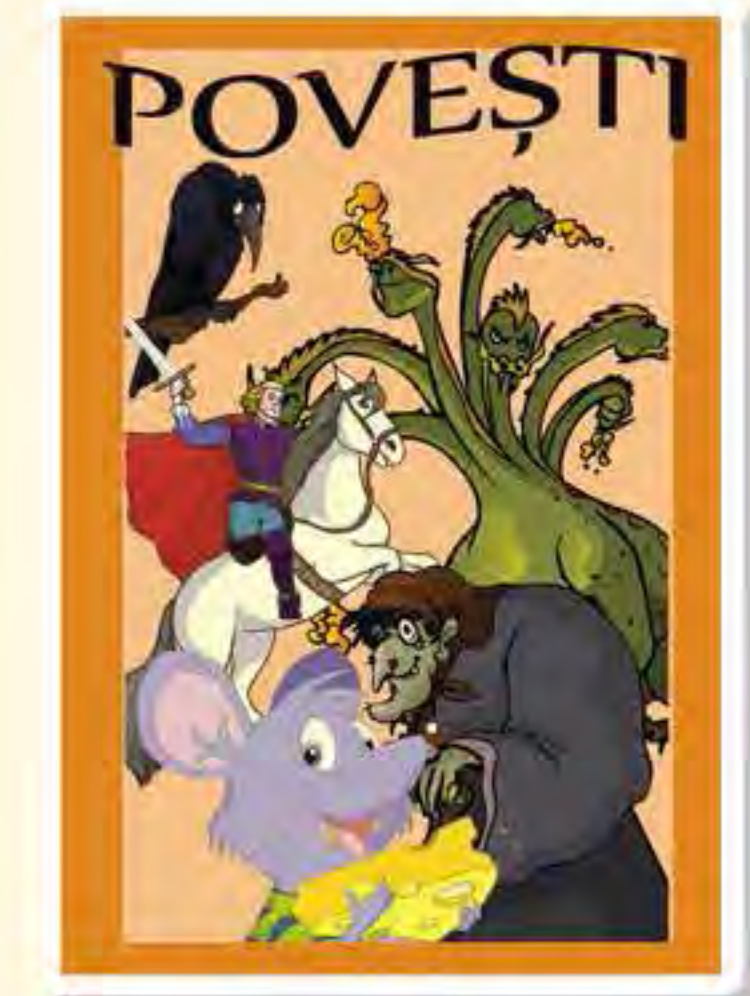
CUM Vei ȘTI DACĂ AI REUȘIT?

- 10 Prezintă cartea colegilor, părinților.
- 11 Roagă-i să-ți spună ce le place și ce-ți recomandă.

CAUTĂ ÎN BIBLIOTECĂ!

La școală, dar nu rămânem acolo,
de Marin Sorescu

Citește lectura recomandată. Realizează un jurnal personal de lectură în care să notezi titlul și personajele din basmele/poveștile/povestirile citite. Poți transcrie, de asemenea, glume, ghicitori, poezii.

IDEI PENTRU REUȘITĂ

Exemplu

Era o fetiță mică, mică de tot și drăguță, numai cât degetul cel mic de înaltă.

Recapitulare

Taina Pământului

după Ada Teodorescu

Trăia odată, într-un ținut înșorit, o țestoasă bătrână și înțeleaptă pe nume Temistocle. Ea știa Taina Pământului. De la o vreme, Temistocle își simțea puterile slăbite. I-a chemat pe șarpele tăcut, Septimiu, și pe Tăcuș, bufnița isteată. Dintre puii de om, a chemat pe Astrid, cea mai curioasă fetiță. Voia să le dea spre păstrare Marele Secret.

Septimiu a ajuns primul. A salutat în felul lui sâsâit.

Astrid a venit mai târziu. S-a uitat împrejur să n-o vadă cineva.

Tăcuș a sosit după lăsarea serii. S-a orientat greu. Prea multă lumină!

Temistocle le-a dat câte o piatră sclipitoare în care era închisă Taina.

– Păstrați-o, feriți-o de dușmani și dați-o mai departe Omului Bun.

LUCREAZĂ!

1 Recunoaște personajele.

Exemplu: 1.A.c – Tăcuș, bufnița isteată

	1. Tăcuș		2. Astrid		3. Septimiu		4. Temistocle	
a. tăcut	b. bătrână și înțeleaptă	c. isteată	d. curioasă	e. bun				

2 Notează în caiet A pentru enunțurile adevărate și F pentru cele false:

- Temistocle trăia într-un ținut întunecat.
- Țestoasa a chemat șarpele, bufnița și pe Astrid.
- Mai întâi a ajuns Septimiu.
- Astrid a venit mai devreme.

3 Transcrie textul înlocuind cuvintele subliniate cu altele cu înțeles asemănător.

4 Scrie pe caiet doar varianta corectă de ordonare alfabetică a numelor:

- Astrid, Tăcuș, Temistocle, Septimiu
- Astrid, Septimiu, Temistocle, Tăcuș
- Astrid, Septimiu, Tăcuș, Temistocle

5 Lucrează în pereche. Căutați în dicționar cuvinte care conțin literele **î, â, x**. Alcătuieste pe caiet câte cinci cuvinte pentru fiecare literă.

JOACĂ-TE!

Ordonând literele vei descoperi care este Taina Pământului păstrată de țestoasă.

Evaluare

Fata munților

Demult, trăiau pe vârful unui munte Barbă-Albă și feciorii lui. Argintilă era înalt, puternic și tăcut. Auraș era scund, slăbuț și curajos. Scoteau din munte aurul și argintul pe care îl duceau la târg. Într-o noapte, când se întorceau spre casă, au rățacit cărarea.

Auraș zări un roi de luminițe care stăruia mai mult deasupra unui loc.

– Aud scâncet de ursuleț, spuse Argintilă.

– E plânset de copil, grăi Auraș.

Pipăind stâncile, Auraș s-a apropiat de locul ciudat. Argintilă a rămas pe loc. Fluiera pentru ca Auraș să găsească drumul înapoi.

– Ia te uită, o fetiță!

Au luat-o cu ei și i-au pus numele Fata munților.

1 Scrie pe caiet numele personajului care:

- este înalt, puternic și tăcut;
- a spus că aude scâncet de ursuleț;
- a găsit fetița.

2 a) Caută în text două cuvinte care să aibă același înțeles cu **zise**. Scrie-le.

b) Găsește cuvinte cu înțeles asemănător pentru **zări**.

Auraș zări un roi de luminițe.

c) Alcătuieste un enunț folosind sensul asemănător al cuvântului **curajos**.

3 Transformă enunțul următor folosind cuvinte cu sens opus.

Auraș era *scund, slăbuț și curajos*.

Auraș nu era, și

4 Așază în ordine alfabetică următoarele cuvinte:

- puternic, tăcut, înalt
- Auraș, Astrid, Argintilă
- casă, cale, care

5 a) Completează cu litera **î** sau **â** cuvintele: t_rg _ntoarce hotăr_

b) Scrie cuvintele sugerate de imaginile alăturate.

c) Scrie câte un cuvânt care conține una dintre literele **î, â, x**.

Cum te poți aprecia:	1	2	3	4	5
Suficient	1 punct	2 puncte	3 puncte	4 puncte	5 puncte
Bine					
Foarte bine					

Ne jucăm, corectăm, învățăm!

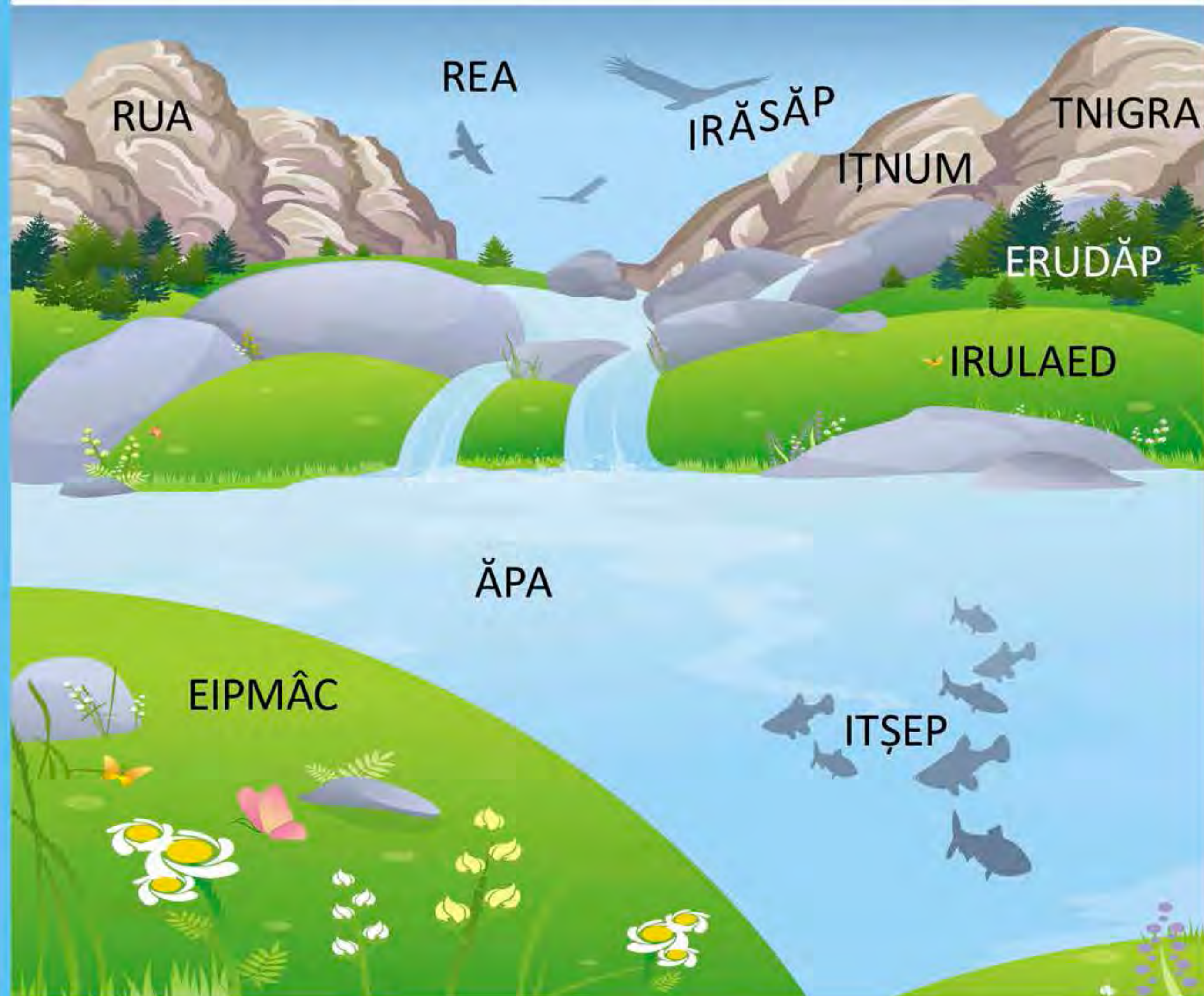
PASUL 1

Lucrează în grup! Descoperiți comorile Pământului!

- 1 Cuvintele din imagine sunt scrise invers. Scrieți-le corect.
- 2 Așezați în ordine alfabetică cuvintele descoperite.

PASUL 2

- 3 Completați lista cu alte cuvinte pentru a realiza un *Alfabet al comorilor Pământului*.
- 4 Scrieți mesaje pe care munții, păsările, apa le-ar putea transmite oamenilor.

În lumea plantelor

Vei reuși să înțelegi mai bine mesajele spuse de alte persoane deoarece:

- vei recunoaște cuvinte în propoziții;
- vei stabili poziția cuvintelor în propoziții;
- vei dezvolta propoziții adăugând cuvinte;
- vei povesti oral un fragment de poveste audiat, folosindu-te de întrebări.

Îți vei îmbunătăți modul în care vorbești cu ceilalți pentru că:

- vei alcătui propoziții cu diverse cuvinte nou învățate;
- vei formula corect întrebări pentru a obține răspunsurile dorite;
- vei formula răspunsuri la întrebările altor persoane.

Vei putea să transmiți în scris cât mai bine mesajele deoarece:

- vei utiliza semnele de punctuație;
- vei dezvolta enunțuri adăugând cuvinte pe baza întrebărilor.

Vei deveni un cititor mai bun întrucât:

- vei citi texte atractive despre plante;
- vei formula întrebări și răspunsuri pe baza textelor citite;
- vei desprinde mesajul textelor lecturate;
- vei citi texte cu intonația potrivită semnelor de punctuație întâlnite.

Grădina Ioanei după Emilia Căldăraru

Bunicul lucrează în grădină. Sapă rondurile, greblează iarba, tunde trandafirii. Pregătește grădina pentru iarnă. Ioana își caută și ea uneltele de grădină. Le găsește și vrea să-i dea o mână de ajutor bunicului. După un timp, Ioana începe să se plictisească. Nu știe cum să plece la joacă. Nu vrea nici să lucreze, dar nici n-ar vrea ca bunicul să creadă că ei i s-a făcut lene. Începe să-și pună pământ în păr.

Bunicul o vede și îi atrage atenția că se murdărește.

- Nu-i nimic, răspunde liniștită fetița.
- Dacă îți torni pământ pe cap, o să-ți crească acolo o grădină.
- Da? se miră fascinată Ioana. Păi, eu vreau să-mi crească pe cap o grădină cu flori.

VOCABULAR

ronduri = straturi de flori

fascinată = încântată, vrăjită, fermecată

AI ÎNȚELES TEXTUL?

- 1 Transcrie enunțurile care indică:
 - a) unde lucrează bunicul;
 - b) ce caută Ioana;
 - c) unde vrea să plece Ioana;
 - d) ce ar vrea fetița să îi crească pe cap.
- 2 Formulează răspunsuri:
 - a) De ce și-a pus Ioana pământ pe cap?
 - b) Care este părerea ta despre Ioana? Argumentează.

LUCREAZĂ!

- 3 Citești în pereche. Tu citești un enunț, colegul tău, următorul enunț și așa mai departe.
- 4 Alcătuieste câte o propoziție cu următoarele cuvinte: *ronduri*, *fascinată*.

JOACĂ-TE!

Descoperă propozițiile.

Transcrie enunțurile în ordinea derulării întâmplărilor din text.

Intonarea propoziției. Punctul și semnul întrebării (?)

AMINTEȘTE-ȚI!

Citește dialogul.

- Diferă intonarea celor două propoziții? De ce?
- Cine întreabă?
- Cine răspunde?
- Numește semnele de punctuație folosite.

Propoziția este o comunicare.

În intonarea propoziției ținem cont de semnele de punctuație.

Punctul indică o pauză în citire. **Semnul întrebării** ne indică folosirea unui ton potrivit.

LUCREAZĂ!

- 1 **Formați grupuri.** Recitiți textul *Grădina Ioanei* după Emilia Căldăraru. Organizați concursul *Cel mai bun cititor*. Citiți fiecare ultimele patru alineate, cu voce tare. Desenați pe câte un cartonaș simbolul 😊. Dați cartonașul aceluia care a respectat cerințele scrise alături: Câștigă cititorul care are mai multe cartonașe.
- 2 Scrie întrebări potrivite pentru următoarele răspunsuri.
 - a) Bunicul lucrează în grădina de flori.
 - b) Ioana își caută uneltele de lucru.
- 3 Alcătuieste propoziții în care cuvântul *greblează* să se afle:
 - a) la început;
 - b) în interior;
 - c) la final.
- 4 Descoperă propozițiile și transcrie-le corect. Grădina bunicului e plină de flori el le îngrijește cu multă dragoste le udă mereu toate plantele au nevoie de apă.

A citit corect.
A intonat corect.
A respectat pauzele.
A citit în ritm potrivit.

JOACĂ-TE!

Construiește propoziții respectând codurile următoare:

- a) 2 3 1 4 5 .
- b) 2 3 1 4 5 ?
- c) 3 1 4 5 2 .
- d) 3 1 4 5 2 ?
- e) 3 1 2 4 5 ?
- f) 4 5 3 1 2 .

Unde-i unul, nu-i putere după Victor Sivetidis

Într-o zi, vântul a ieșit la plimbare. La poalele muntelui a întâlnit o pădure de brăduți. S-a oprit și a zis:

– Îmi ațineți calea! Vă scot din rădăcini!

Un brad micuț și-a scuturat acele verzi și a răspuns:

– Dacă vii ca prieten, treci liniștit prin ramurile noastre! Dacă vii ca vrăjmaș, nu te vom lăsa! Îți vom rupe îmbrăcămintea, îți vom zgâria trupul.

Vântul a spus:

– Ce obraznic ești! Am scos din rădăcini un brad uriaș, dar pe voi!

– Pe noi nu ne scoți, căci ne ajutam unul pe altul.

Ce puternic a șuierat vântul! Cât de rău și-a rupt îmbrăcămintea! Pe brăduleți n-a putut să-i scoată din rădăcină, pentru că se țineau de mână.

VOCABULAR

îmi ațineți calea = îmi stați în cale, mă opriți

vrăjmaș = dușman, inamic

AI ÎNȚELES TEXTUL?

- Completează enunțurile cu varianta corectă de răspuns:
a) Într-o zi, a ieșit la plimbare ... ☐ un brăduț ☐ vântul
b) Vântul a întâlnit o pădure de brăduți ... ☐ la poalele muntelui ☐ în vârful muntelui
c) Vântul a scos din rădăcini ... ☐ un brad micuț ☐ un brad uriaș ☐ o pădure de brazi
- Formulează răspunsuri:
a) De ce dorea vântul să scoată brazii din rădăcini?
b) Cum au reușit brazii să țină piept vântului?
c) Care este mesajul pe care îl poți desprinde din text?

LUCREAZĂ!

- Alcătuiește întrebări pentru răspunsurile:
a) Bradul micuț și-a scuturat acele verzi. b) Vântul a șuierat puternic.
- Completează enunțurile folosind cuvinte din text:
• Dacă vii ca prieten,
• Dacă vii ca vrăjmaș,

Intonarea propoziției. Semnul exclamării (!)

1 DESCOPERĂ!

- Citește în gând replicile.
- Ce exprimă propoziția rostită de vânt?

2

Ce exprimă răspunsul dat de brăduț?

3

Alege dintre propozițiile de mai jos pe acelea care exprimă: o urare, o mirare, un sfat, o poruncă, un salut.

• Plecați din calea mea!	• Să vă feriți din calea lui!
• Să rămâneți sănătoși!	• Unde ați plecat?
• Ce obraznic ești!	• Bună ziua!

Enunțurile care exprimă o urare, o mirare, un sfat, o poruncă, o amenințare, un salut se intonează potrivit mesajului transmis. La sfârșitul lor se scrie **semnul exclamării (!)**.

LUCREAZĂ!

4

- Citește cu intonație:
<i>Vântul a șuierat puternic.</i>	<i>Brazii au fost uniți?</i>
<i>Ce puternic a șuierat vântul!</i>	<i>Cât de uniți au fost brazii!</i>

5

- Transformă propozițiile a) și b) în propoziții la sfârșitul cărora să scrii semnul exclamării. Citește-le.
- Brazii au rădăcini puternice.
 - Bradul este verde iarna?

6

Formați grupuri de câte trei. Citiți pe roluri textul *Unde-i unul, nu-i putere*.

7

- Transcrie și completează cu semnele de punctuație potrivite.
Natura este prietena noastră ...	Vrei să te bucuri de verdele naturii ...
Ea ne încântă cu frumusețea sa ...	Plantează și tu un copăcel ...

8

Scrie trei sfaturi pe care le-ai da oamenilor pentru ocrotirea naturii.

JOACĂ-TE!

Descoperă proverbul!

Trandafirul

după Emil Gârleanu

La o margine de drum înflorise trandafirul. Florile lui erau albe și gingașe. Drumeții se opreau să-i soarbă mireasma și-i rupeau câte o floare.

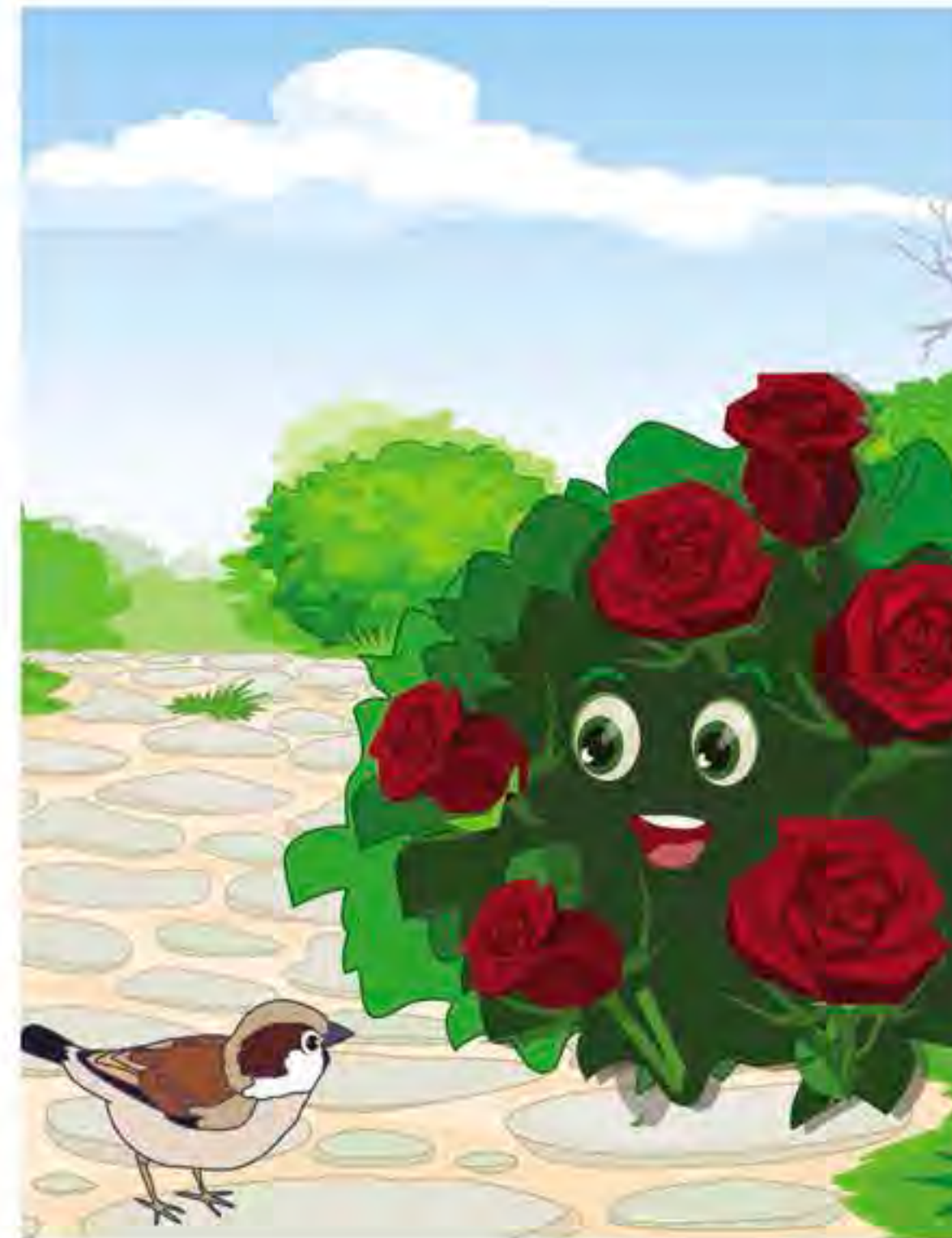
Necăjit, trandafirul zise:

– Uite, spinul e chipeș și nimeni nu-l rupe! Pe mine mă dezbracă toți de frumusețile mele.

Un sticlete zise:

– Cum să se atingă de el? E plin de ghimpi! Atunci văzu trandafirul țepii vecinului. Toată noaptea se rugă să se întâmple o minune, să capete și el ghimpi.

Dimineață, dorința i se împlinise. Dar trecătorii tot îi rupeau florile. Doar că acum, lacomii se alegeau și cu înțepături. Așa se face că, în loc să fie albe, florile lui s-au deschis roșii, roșii ca focul.

VOCABULAR

chipeș = frumos, arătos

sticlete = pasăre mică, cu pene viu colorate

- 1 Alege cuvintele care continuă enunțul: *Sticletele crede că drumeții nu se ating de spin deoarece:* a) nu are flori; b) are ghimpi; c) e răutăcios.
- 2 Formulează răspunsuri.
 - a) De ce era necăjit trandafirul?
 - b) Ce dorință și-a pus trandafirul?
 - c) Cum credea trandafirul că va scăpa de drumeții lacomi?
- 3 **Lucrați în perechi.** Citiți textul pe roluri. Unul va fi trandafirul, iar celălalt sticletele.
- 4
 - a) Scrie pe caiet ultimul alineat din text.
 - b) Alcătuieste câte o propoziție cu următoarele cuvinte: *sticlete, soarbe, necăjit.*

JOACĂ-TE!

Unește fiecare cuvânt cu imaginea care i se potrivește.

fericit

stânjenit

furiș

Povestirea orală cu întrebări de sprijin

- 1 a) Observă imaginile. Acestea ilustrează *Povestea brăduțului*, de Passionaria Stoicescu.

Cine a găsit conul scăpat de veveriță?

Ce a făcut ariciul?

Unde a ascuns ariciul conul de brad?

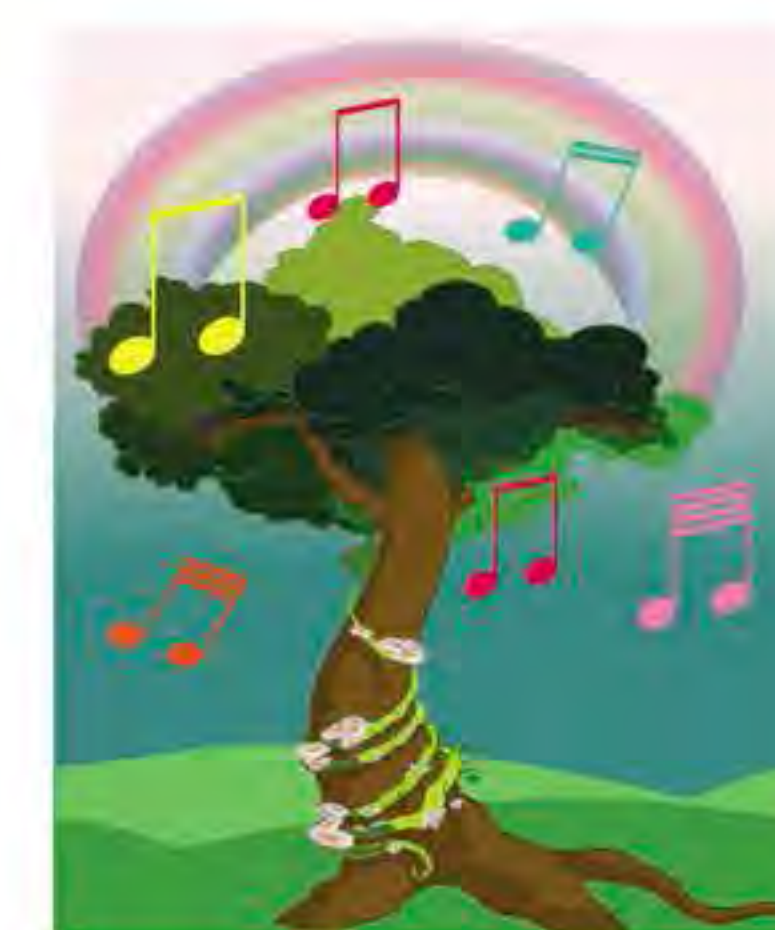

Ce s-a întâmplat cu sămânța de brad?

- b) **Formați perechi.** Alcătuiți oral cel puțin o comunicare pentru fiecare imagine. Folosiți-vă de întrebările scrise sub fiecare ilustrație.
- c) Povestește, oral, folosindu-te de ilustrațiile observate.

Formați grupuri.

- 2 a) Observați imaginile. Acestea ilustrează povestirea *Copacul poveștilor*, de Bucur Milesu.

- b) Alcătuiți comunicări cu ajutorul ilustrațiilor.
- c) Prezentați-le în fața colegilor.

Necunoscutul după Vasile Malschi

Într-o dimineață, nukul văzu sub el capul unui necunoscut.

- Bună dimineața, nucule! Îmi îngădui să trăiesc lângă tine vreo treizeci-patruzeci de ani?
– Cine ești?
– Sunt un corcoduș!
– A, un fel de prun. Să trăiești, frățioare!

La început, corcodușul luptă să se ridice deasupra buruienilor. Ce greu era să ajungă vârful nukului!

De mult timp nu mai plouase. Rădăcinile celor doi se înfigeau adânc în pământ după o picătură de apă. De la o vreme, corcodușul începuse să obosească. Lipsit de lumină, se gândea cum să găsească o ieșire. Slăbit de puteri, mai flutură o vreme bănuții îngălbeniți. Ușor ca un pai, vântul îl smulse din rădăcini. De atunci, nu se mai știe nimic de el.

VOCABULAR

îmi îngădui = mă lași, îmi permiți

AI ÎNȚELES TEXTUL?

- 1 Alege varianta potrivită pentru a completa enunțul:
Corcodușul ar fi dorit să trăiască ... ☐ treizeci-patruzeci de ani ☐ o sută de ani
- 2 Citește, apoi completează oral pentru a obține propoziții:
a) La început ... b) De la o vreme ... c) De atunci ...
- 3 a) Sfârșitul este cel pe care îl doreai? Propune tu un alt sfârșit.
b) De ce crezi că s-a îngălbenit corcodușul?

LUCREAZĂ!

- 4 Găsește în text, apoi scrie pe caiet:
a) o comunicare la sfârșitul căreia s-a scris punctul;
b) o comunicare la sfârșitul căreia s-a scris semnul exclamării.

Formulare de întrebări și răspunsuri

DESCOPERĂ!

- 1 a) Citește comunicările.
Într-o primăvară, la marginea unei poieni, a scos căpșorul nukul, un copăcel cu doar două frunze mici. Nukului îi plăcu poporul de flori și buruieni din poiană. El a intrat în vorbă cu ele ca să afle cum le cheamă.

– Nalba mare!

– Pe mine, sunătoare!

– Pe mine, pădărie!

– Pe mine, coada șoricelului!

- b) Răspunde la întrebări. Completează răspunsurile, pe caiet.

Cine a scos căpșorul pe lume?

A scos căpșorul pe lume ...

Ce a făcut copăcelul?

Copăcelul a intrat ...

Cum se numește copăcelul?

Copăcelul se numește ...

Când a scos nukul căpșorul?

Nukul a scos căpșorul ...

Unde a apărut pe lume nukul?

Nukul a apărut ...

Ce fel de flori și buruieni mai cresc în poiană?

În poiană mai cresc ...

- 2 Observă ilustrațiile de mai jos. Alege pentru fiecare întrebare răspunsul potrivit.

Cine se află pe deal?

Ce fac copiii?

Cum se numesc copacii?

1. Copacii plantați sunt brazi.
2. Copiii plantează copaci.

3. Copiii se află pe deal.
4. Brazii au conuri.

Pentru a obține răspunsurile dorite se pun întrebări potrivite.

În formularea răspunsului se reia o parte din întrebare.

Ce fac? Cine? Unde? Când? Cum? Ce fel de?

LUCREAZĂ!

- 3 Completează propozițiile folosind cuvinte potrivite:
a) Frunzele s-au așternut ... (unde?)
b) Păsărelele ... (ce fel de?) pleacă ... (unde?)
- 4 Găsește pentru fiecare întrebare un cuvânt potrivit, apoi scrie propoziții după modelul dat:

a) Copiii plantează.	b) ...	c) ...
cine? ce fac?	cine? ce fac? ce?	cine? ce fac? ce? ce fel de?

Recapitulare

Povestea copacilor

Demult, copacii au pornit să-și caute o așezare. Au plecat de la țărmul mării către culmile munților.

Întâi, salcâmul și-a tremurat bănuții frunzelor și a rămas pe loc.

– Vor bate vânturile și nisipul o să-ți prăfuiască frunzele!

– Nu-i nimic, s-a scuturat salcâmul. Iubesc soarele fierbinte și marea albastră. Trebuie să rămână cineva și aici.

Drumul șerpuia de-a lungul râurilor. Sălciile s-au aplecat deasupra apei și s-au oprit:

– E tot ceea ce ne doream!

– Ce apă limpede! Ne primiți printre voi? au întrebat răchitele.

– Da! răspunseră sălciile.

Mai departe, drumul urca pe coline.

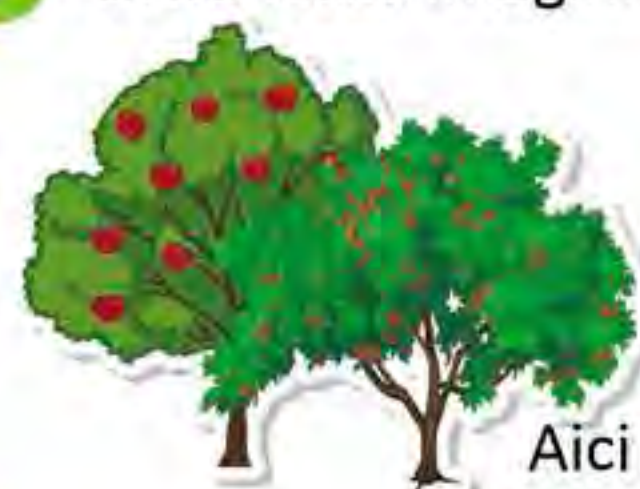
– Aici e de noi! au spus pomii.

Așa s-au răspândit pe coastă: vișinii, cireșii, merii, perii, gutuii, nucii.

LUCREAZĂ!

- 1 Ordonează imaginile. Completează enunțurile.

Aici ...

Îmi place ...

E tot ...

- 2 **Lucrați în perechi.** Completați propozițiile.

Întâi

Apoi

Mai departe

- 3 Scrie propoziții la sfârșitul cărora să pui semnul exclamării.

Iubesc soarele fierbinte și marea albastră.

Ce mult ...!

Drumul șerpuia frumos de-a lungul râurilor.

Ce frumos ...!

- 4 Formulează întrebări potrivite pentru răspunsurile:

a) S-au răspândit pe coastă: vișinii, cireșii, merii și perii, gutuii și nucii.

b) Au plecat de la țărmul mării, către culmile munților.

CAUTĂ ÎN BIBLIOTECĂ!

Citește lectura recomandată.

Notează în jurnalul de lectură titlul, autorul și personajele.

Evaluare

Citește textul de mai jos.

Un pârliaș zglobiu șerpuia printre pajiști verzi. Pe malurile sale creșteau sălcii, plop și mesteceni albi. Într-o salcie bătrână era cuibul lui Cirip.

Ședea pe o creangă a salciei și simți miros de benzină. Camioane, excavatoare și buldozere se mișcau pe pajiștea verde. Aici se va construi o autostradă.

Oamenii au tăiat copacii și i-au urcat în mașini, au captat apa prin conducte, pe sub pământ, au acoperit pajiștea cu un strat de asfalt.

Salcia nu mai exista. Cirip și-a făcut cuibul într-un stâlp de beton. Le-a povestit mai târziu copiilor despre pârlul cu apa limpede, despre sălcii și plop.

- Răspunde la întrebări.
 - Cine șerpuia printre pajiști?
 - Unde și-a făcut cuibul Cirip?
 - Ce au construit oamenii?
- Ordonează cuvintele. Scrie pe caiet propozițiile obținute.
 - simte, Cirip, mirosul
 - Oamenii, copacii, taie, toți
 - apa, limpede, Cirip, povestește, despre
- Descoperă propozițiile și scrie-le corect.
Plopul s-a așezat pe lângă drumuri teii au rămas pe dealuri brazii s-au urcat la munte.
- Alege întrebarea potrivită pentru răspunsul dat.
În pădure se auzea ciripitul păsărelor.
☐ De unde se auzea ciripit de păsărele? ☐ Unde se auzea ciripit de păsărele?
 - Scrie o întrebare pentru răspunsul: Urșii s-au dus în bârlogul lor.
 - Scrie o întrebare în care să folosești cuvântul *copacii*.
- Completează propozițiile cu semnele de punctuație corespunzătoare.
A ascultat câteva clipe Ce vuiet puternic
Plecați să vă adăpostiți Se aude dinspre pădure

Cum te poți aprecia:

1	2	3	4	5
Suficient	Bine	Foarte bine	1 propoziție 2 propoziții 3 propoziții	2 semne 3 semne 4 semne

Ne jucăm, corectăm, învățăm!

PASUL 1

E mai ușor să învățăm împreună.

Pentru a obține răspunsurile dorite, trebuie să știm cum să întrebăm. În formularea răspunsului reluăm o parte din întrebare.

- 1 Eu întreb, iar tu răspunzi!
Unde crește bradul?
Ce culoare au florile salcâmului?

Bradul crește la munte.
..... au culoarea albă.

- 2 Tu întrebi, iar eu răspund!
Cine alune?
Ce fruct cel mai mult?

Veverița mănâncă alune.
Mie cel mai mult îmi place mărul.

- 3 Găsim pentru fiecare întrebare un cuvânt potrivit, apoi scriem propoziții.
a) cine? ce fac? Păsărelele construiesc.
b) cine? ce fac? ce? Păsărelele cuiburi.
c) cine? ce fac? ce? ce fel de? Păsărelele construiesc călduroase.

PASUL 2

- 4 Să descoperim ce scrie aici!

- 5 Să fim o clipă un copăcel! Vrei să fii salcâm ori salcie? Citim Povestea copacilor, apoi ne facem un desen frumos: Salcâmul Aris, Salcia Maia.

În lumea animalelor

Vei reuși să înțelegi mai bine mesajele spuse de alte persoane deoarece:

- vei participa la jocuri de rol, folosind păpuși pe deget, pe mână, marionete sau măști;
- vei formula răspunsuri la întrebări referitoare la textul audiat.

Îți vei îmbunătăți modul în care vorbești cu ceilalți pentru că:

- vei utiliza formule de adresare, de solicitare, de mulțumire;
- vei formula mesaje potrivite pentru a primi informații, lămuriri;
- vei povesti întâmplări trăite de tine sau auzite;
- îți vei spune părerea într-un mod politicos.

Vei putea să transmiți în scris cât mai bine mesajele deoarece:

- vei utiliza semnele de punctuație;
- vei folosi formule potrivite pentru a solicita, în scris, anumite lucruri.

Vei deveni un cititor mai bun întrucât:

- vei discuta despre ilustrațiile care însoțesc textele;
- vei citi cu mai multă atenție textele;
- vei citi pe roluri.

Povestea ursului cafeniu după Vladimir Colin

Odată, Martin, un urs cafeniu, s-a pomenit în lumea ghețurilor polare.

O focă le zise suratelor:

– Ce urs murdar, pare înmuiat în sos!

Ursul se întâlnește apoi cu niște urși albi și zise:

– Fraților, ce bine îmi pare să vă văd!

Un urs alb spuse cu dispreț:

– Urâtule, mare îndrăzneală ai să te crezi fratele nostru!

Martin începu să plângă. Un pinguin îl întrebă:

– De ce plângi, prietene?

– Focile râd de mine, iar urșii albi mă disprețuiesc!

Pinguinul îi aduse o bucată de săpun și îl puse să se săpunească.

Curând, blana lui era albă, strălucitoare. Pinguinul îl duse printre urșii albi.

– Ce urs frumos! Rămâi cu noi! strigau urșii albi.

VOCABULAR

cu dispreț = lipsit de respect

s-a pomenit = s-a aflat pe neașteptate

AI ÎNȚELES TEXTUL?

- 1 Formulează răspunsuri la următoarele întrebări:
 - a) Cine era Martin?
 - b) Cu cine s-a întâlnit ursul cafeniu?
 - c) Ce i-a adus pinguinul prietenului său?
 - d) Cum a devenit blana lui Martin după ce s-a spălat?
 - e) Unde l-a dus pinguinul pe Martin?
 - f) De ce l-au acceptat urșii albi, pe Martin, în cele din urmă?

- 2 Imaginează-ți că ai fi fost pe banchiză. Adaugă un gând al tău la finalul textului.

LUCREAZĂ!

- 3 a) Alegeți-vă câte un personaj. Citiți pe roluri.
b) Completează, oral, comunicarea fiecărui personaj.

Ce urs murdar,

Urâtule,

De ce

- 4 Confectionează o mască pentru a interpreta la *Carnavalul de Crăciun* rolul unuia dintre personaje. Păstrează masca în portofoliu.

Dialogul – vorbitor, ascultător. Linia de dialog

1 AMINTEȘTE-ȚI!

- a) Observă cine vorbește și cine ascultă de fiecare dată.

Măine mergem să vedem ursul polar!

Am luat deja biletele!

Oamenii pot comunica între ei oral sau în scris.

Comunicarea orală dintre două sau mai multe persoane se numește **dialog**.

- b) Ce informație transmite copilul? Dar mama?

2 Lucrați în perechi. Continuați dialogul dintre mamă și copil.

3 Gândește-te la o vizită realizată la Zoo. Formulează un mesaj scurt și transmite-l colegilor. Răspunde la întrebările pe care aceștia ți le adresează.

DESCOPERĂ!

4 Citește replicile de mai jos. Spune cui aparține fiecare comunicare.

– Fraților, ce bine îmi pare să vă văd!

– Urâtule, mare îndrăzneală ai să te crezi fratele nostru!

5 Citește comunicările. Observă scrierea lor.

– De ce plângi, ursule cafeniu?

– Focile râd de mine, iar urșii albi mă disprețuiesc!

Linia de dialog arată, în scris, începutul spuselor fiecărui participant la comunicare.

LUCREAZĂ!

- 6 a) Copiază, pe caiet, comunicările de la exercițiul 1.
b) Scrie, la alegere, un dialog din *Povestea ursului cafeniu*.

JOACĂ-TE!

Descoperă cu cine vorbește la telefon fiecare personaj. **Exemplu:** Mara vorbește cu Ana.

Te aștept.	Am fost la pescuit.	Mulumesc, mă descurc singură.	Vin mâine pe la tine.	Pot să te ajut?	Ce ai făcut ieri?
Ana	Aris	Maia	Mara	Adina	Ducu

Două puncte

DESCOPERĂ!

Erau acolo mai multe animale: foci, morse, urși albi.

Brusc, sloiul s-a crăpat. Animalele au sărit în apă. Un pui de urs a rămas sub o bucată de gheață. Martin a sărit în ajutorul lui și a căzut în apă. Clăbucul s-a dus și Martin s-a arătat iar cu adevărata lui culoare, cafeniu.

Mama ursulețului a zis:

– Alb sau cafeniu, nu contează, ești un urs bun și viteaz!

Urșii albi au spus:

– Nu blana îl face pe urs!

(*Povestea ursului cafeniu*, după Vladimir Colin)

VOCABULAR

banchiză = întindere de gheață

- 1 a) Citește propoziția în care semnul (:) anunță vorbirea ursoaicei și pe cea a urșilor albi.
- b) Citește propoziția în care semnul (:) anunță înșiruirea animalelor de pe banchiză.

Semnul două puncte (:) anunță vorbirea cuiva sau stă înaintea unei enumerări. În vorbire, indică o pauză mică.

LUCREAZĂ!

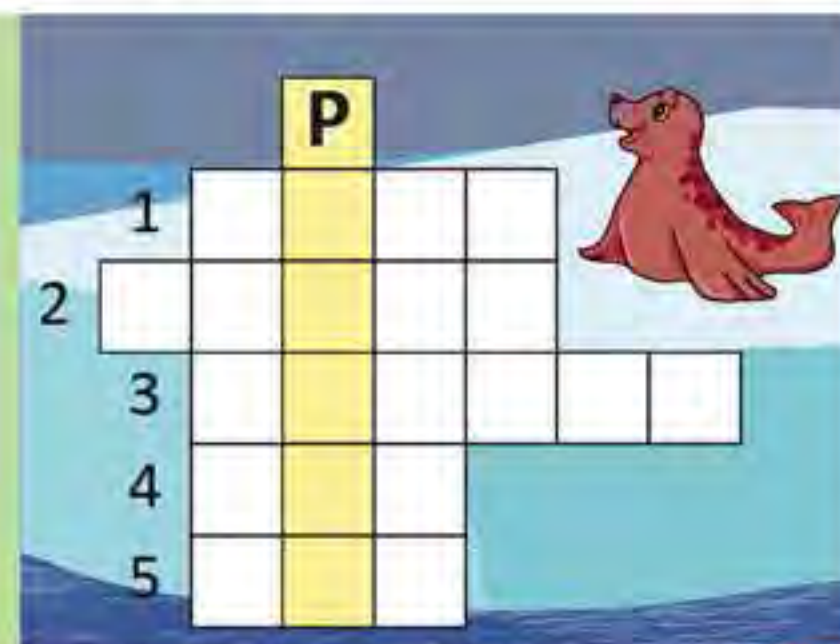
- 2 Scrie pe caiet, textul următor. Pune în ... semnul de punctuație potrivit.
Astăzi mergem la grădina zoologică ... Mi-am pregătit din timp următoarele obiecte ... carnețelul, pixul, ecusonul, șapca ...
Aris îmi spune ...
... Îți propun să mergem cu bicicletele ...
- 3 Alcătuieste trei enunțuri în care să prezinți însușiri ale unor animale pe care le cunoști. Folosește semnul (:). Realizează desenul unui animal și pune-l în portofoliu.

JOACĂ-TE!

Completează spațiul punctat cu cuvântul obținut în grilă.

Animalele _____ se prezintă!

1. Sunt inelată și umblu înfășată!
2. Semăn cu șireata, dar nu-mi poți spune Roșcata!
3. Nu-s nici pește, nici vapor
Sunt gigantul mărilor!
4. Sunt alb, greoi cu părul fin și semăn cu Moș Martin.
5. Sunt r ___, rudă cu: Rudolf, Dasher, Dancer, Donner, Vixen, Comet, Cupid, Prancer, Blitzen ai lui Moș Crăciun!

Virgula

DESCOPERĂ!

Ciobănilă era un câine adoptat de niște elevi și de învățătorul lor.

Într-o zi, învățătorul strânse elevii și le spuse:

– **Copii**, lui Ciobănilă i se urăște fără voi!

Treceți pe la școală și luați-l și pe el!

Cel mai mare dintre copii a spus:

– **Domnule**, noi ne ducem cu colindul!

– Cu atât mai bine! Va merge și el!

Așa s-a dus Ciobănilă **cu steaua, cu colindul, cu sorcova** și cu plugușorul.

(*Ciobănilă*, după Vasile Voiculescu)

- 1 **Lucrați în grup.** Unii copii vor citi textul pe roluri. Ceilalți copii vor observa unde se fac pauzele în timpul citirii.

Virgula separă cuvintele care exprimă o adresare, de restul comunicării.

Virgula separă cuvintele unei enumerări.

În timpul citirii, semnul (,) redă o pauză scurtă.

LUCREAZĂ!

- 2 Găsește enunțul care conține o enumerare. Scrie propoziția pe caiet.
Ciobănilă însoțea copiii pe câmp. Ei îi aruncau fel de fel de lucruri: bețigașe, mănunchiuri de paie, coajă de copac. El le aducea în gură și le făcea bucurie copiilor.
- 3 Scrie textul. Pune în locul ... semnul de punctuație corespunzător.
Aris i-a cerut lui Moș Crăciun următoarele lucruri ... o zgardă pentru cățel ... o cușcă nouă ... un ham și cizme de cauciuc.
Aris a scris ... *Moș Crăciun ... poți să vii mai devreme ...*
- 4 Alcătuieste o propoziție în care să enumeri obiectele pe care le dorești de la Moș Crăciun.

JOACĂ-TE!

Este ciobănesc, devotat, neobosit, iubitor, răbdător, curajos, energic, inimos, săritor, ocrotitor.

Scrie inițialele cuvintelor scrise sub urme, în ordinea dată mai jos.

Este prietenul _____ !
1 5 7 2 8 3 6 4 10 9

Comunicarea politicoasă – Salutul

DESCOPERĂ!

Se apropia ziua lui Alexandru. Îi promisesem o haină nouă, așa că m-am dus la croitoria *La cei cinci mari meșteri croitori*.

Am deschis ușa și am dat bună ziua.

- Buna ziua! mi-a răspuns meșterul arici.
- Vă salut, s-a ridicat meșterul lup.
- Să trăiți! s-a aplecat meșterul urs.
- Pofțiți, pofțiți, m-a îmbiat meșterul iepure.
- Luați loc! mi-a arătat un scaun meșterul bursuc.

Și pe urmă, toți meșterii în cor:

- Cu ce vă putem servi?

(În pădure toate-s bune,
după Octav Pancu-Iași)

- 1 a) Numește personajele din textul de mai sus.
- b) Precizează cărui personaj aparține fiecare dintre comunicările următoare:
 1. Bună ziua! 2. Vă salut! 3. Să trăiți! 4. Pofțiți, pofțiți!
 5. Luați loc! 6. Cu ce vă putem servi?

- 2 Alege persoana căreia crezi că i se adresează Aris: poștașului, Maiei, lui Răducu.

Salutul trebuie să se potrivească persoanei căreia îl adresăm.

LUCREAZĂ!

- 3 Scrie comunicările. Completează-le folosind cuvintele potrivite dintre cele date.

- Salut, !
- Bună dimineața, !
- Sărut mâna, !
- Să trăiți, !

Darius mamă bunicule domnule Ionescu
doamnă învățătoare doamnă doctor Maia

O invitație

după Mircea Sântimbreanu

Odată, furnicile l-au invitat la ele pe Jambo, elefantul. Doreau să-i arate locuința lor. Era un mușuroi cu două etaje, cu o sufragerie mică, o cămară la fiecare etaj și cu scări în spirală.

Elefantul primi cu bucurie invitația și spuse:

– O să-mi facă bine această vacanță. Le voi mulțumi pentru invitație!

Ajunse noaptea în Poiana Mare. Întrebă în stânga, în dreapta:

– Puteți să-mi spuneți unde pot găsi locuința furnicilor?

N-a găsit-o nicăieri și a hotărât să aștepte dimineața.

A doua zi, văzu mușuroiul.

Când să pășească înăuntru, zări un bilețel pe ușă:

Dragă Jambo,
Te rugăm să ne ierți că te-am pus pe drumuri! Nu ne-am gândit la un singur lucru: casa noastră este prea mică pentru elefanți.

Furnicile

AI ÎNȚELES TEXTUL?

- 1 Citește comunicările prin care este prezentată locuința furnicilor.
- 2 Scrie răspunsuri la întrebările:
 - a) Care sunt personajele?
 - b) Pe cine au invitat furnicile la ele?
 - c) Cum a primit Jambo invitația?
- 3 Imaginează-ți că ești Jambo. Scrie un bilet prin care să le răspunzi furnicilor.

LUCREAZĂ!

- 4 Completează enunțurile:
 - a) Elefantul a acceptat invitația pentru că ...
 - b) Dacă aș fi fost eu elefantul ...
 - c) Din acest text am învățat ...
- 5 Au procedat bine furnicile folosind pentru a se scuza un bilețel? De ce?

JOACĂ-TE!

Scrie cuvintele în ordinea indicată de furnici. Vei descoperi un proverb românesc.

Comunicarea politicoasă. Solicitarea, permisiunea

DESCOPERĂ!

- 1 Citește comunicarea prin care Jambo solicită informații despre casa furnicilor. Găsește o altă comunicare politicoasă.
- 2 a) Citește comunicarea prin care furnicile își cer iertare de la Jambo.
b) Tu cum ai fi procedat?
- 3 Observă cum se adresează vorbitorii. Spune care dintre formule indică:
a) permisiunea; b) solicitarea.

În comunicare, folosim **formule de politețe** pentru a ne arăta respectul față de cei cărora ne adresăm.

LUCREAZĂ!

- 4 Găsește pentru fiecare comunicare din prima coloană o comunicare cu același înțeles în a doua coloană.

1. Vă mulțumesc!	a. Vă rugăm să ne spuneți!
2. Puteți să ne spuneți?	b. Mulțumim pentru tot!
3. Vă rugăm să ne iertați!	c. Ne cerem scuze!
	d. Ne-a făcut plăcere să ne revedem!
- 5 Scrie, pe caiet, comunicarea prin care se adresează o rugămintă:
a) Mulțumesc, Andrei!
b) Te rog să-mi dai un creion!
c) Îmi cer scuze pentru întârziere!
- 6 Alcătuieste dialoguri folosind formulele: *Te rog!*, *Mulțumesc!*, *Mă scuzați!*, *Îmi permiteți să...?*

Cum ne spunem părerea

DESCOPERĂ!

- 1 Citește textul *Disputa*, după Bucur Milesco.

Melcul, broasca și șoarecele dezbăteau o problemă complicată: ce sunt stelele, luna și soarele. Fiecare își spunea părerea:

– Eu, zise șoarecele, cred că soarele e o budincă uriașă, iar luna o roată de cașcaval. Stelele sunt șoriceii cerului care mănâncă cele două bunătăți.

– E imposibil, spuse broșcuța. Soarele e o baltă caldă, iar luna o baltă rece, cu apă fermecată. Stelele sunt broșcuțe care se bucură ba de una, ba de cealaltă.

– Eu văd lucrurile altfel, adăugă melcul. Soarele e casa melcului de lumină, iar luna casa melcului de întuneric. Stelele sunt copiii care se înfruptă din frunzele cerului.

Nimeni nu voia să renunțe la părerea sa și începu o ceartă zdravănă.

- 2 Citește cuvintele care indică ce cred animalele că sunt soarele, luna și stelele.
- 3 Formulează răspunsuri:
a) Ce personaje din textul *Disputa* spun: *Eu cred că ...*, *E imposibil ...*, *Eu văd altfel*.
b) Care dintre formule crezi că ajută comunicarea? Care formulă îngreuiază comunicarea? Motivează.
c) De ce a început cearta zdravănă între șoarece, broască și melc?
- 4 a) Citește părerea lui Aris cu privire la drumeția pe care clasa urmează să o facă.

- b) Cum crezi că ar putea fi continuată fiecare dintre replicile colegilor lui Aris?

Într-o discuție, suntem politicoși și atunci când avem păreri diferite.

LUCREAZĂ!

- 5 a) Formulează întrebări potrivite pentru răspunsul: *Sunt de părere că e mai bine să plecăm de dimineață*.
b) Răspunde la întrebare exprimându-ți părerea: *Ce zici, ar fi mai bine întâi să te joci și apoi să scrii?* Motivează.

Povestirea unei întâmplări trăite

DESCOPERĂ!

Dimineață, mama a întins rufele pe frânghie. Vântul le bătea și le înălța ca pe niște stegulețe.

Îmi legasem pe frunte, ca pe o coroană, o panglică plină cu pene colorate, cum poartă indienii.

Tocmai când mă grozăveam mai tare, a venit și curcanul nostru Costache și a început să-mi dea târcoale curios. Se mira probabil. Ce fel de pasăre o fi Ilie? Cât eram de indian, m-am speriat și în graba mare m-am încurcat într-o față de pernă întinsă la uscat. Așa că... frânghia s-a rupt și toate rufele ude au căzut peste noi.

Cum să-i explic mamei?

(O întâmplare cu haz, după Lucia Olteanu)

- 1 a) Alege alineatul care îți place mai mult. Motivează alegerea.
b) Cum se numește personajul principal?
c) Ce și-a pus Ilie pe frunte?
d) Imaginează-ți ce explicație i-ai da tu mamei. Prezintă-o colegilor.

- 2 Citește povestirea fetei, apoi povestirea corectată de doamna învățătoare.

Eram în vacanță la bunici și într-o noapte călduroasă ne-am culcat cu ușa deschisă și am simțit că se mișcă ceva și eu cu bunica am căutat peste tot când la ușă am văzut o broască.

Eram în vacanță la bunici. Într-o noapte călduroasă ne-am culcat cu ușa deschisă. Deodată, am simțit că se mișcă ceva. Am căutat peste tot. La ușă, am găsit o broască verde și speriată.

- a) Ce cuvinte a eliminat doamna învățătoare?
- b) Care sunt cuvintele pe care le-a adăugat?
- c) Câte comunicări sunt în povestirea fetei? Dar în cea a doamnei învățătoare?

LUCREAZĂ!

- 3 Povestește oral, unui coleg:
a) o întâmplare trăită de tine; b) o întâmplare auzită de la altcineva.
- 4 Ordonează propozițiile următoare după înțeles, apoi scrie încă trei comunicări.
Ar fi vrut să mai schimbe o vorbă cu cineva. Trăia odată un bătrân singur care făcea jucăriile pentru Crăciun. Dar nimeni nu avea timp. Într-o zi ...

Recapitulare

Regele jucăriilor

după Vasile Poenaru

La sfârșit de decembrie, Moș Crăciun pregătește sania cu cei nouă reni. Se spune despre renii moșului că se hrănesc cu pulbere de stele. Urmează vizita la singuraticul rege Cremene. Cu el e doar Centaurul, jumătate om și jumătate cal.

- Bine te-am găsit, Mărite Rege Cremene!
- Bine ai venit, Moș Crăciun!
- Regele discută apoi cu prietenul său:
 - Ce mai spui de copii, Moșule?
 - Așteaptă jucăriile tale, bunule!

Regele Cremene își golește depozitele pentru a se apuca din nou de făcut jucării din ce în ce mai frumoase. Moșul încarcă desaga cu cele câteva miliarde de jucării, apoi, face cale întoarsă cu renii lui.

LUCREAZĂ!

- 1 **Lucrați în grup.** Citiți textul pe roluri. Observați dacă cititorii folosesc intonația potrivită semnelor de punctuație.

VOCABULAR
desagă = traistă

- 2 Răspunde la întrebările de mai jos.
 - a) De ce se duce Moș Crăciun în vizită la singuraticul rege Cremene?
 - b) Cu ce se hrănesc renii lui Moș Crăciun?
- 3 **Lucrați în perechi.** Spune colegului părerea ta despre activitatea clasei din care faceți parte: *Cred că Părerea mea este că Aș vrea să spun că*
- 4 Scrie textul următor completând ... cu semnele de punctuație corespunzătoare.
Moș Crăciun își încarcă desaga cu fel de fel de jucării ... păpuși animale globuri colorate ... patine ...
Regele Cremene spuse ...
... Drum bun ... prietene ...

CAUTĂ ÎN BIBLIOTECĂ!

Ursul cafeniu,
de Vladimir Colin

JOACĂ-TE!

Renii Moșului.

Realizează un săculeț din hârtie roșie. Desenează, apoi decupează renii Moșului. Scrie o listă cu dorințele tale. Pune biletul în săculeț.

Moș Crăciun, te-aș ruga să îmi aduci următoarele lucruri:

Evaluare

Citește textul de mai jos.

Se știe că, în felul lor, toate animalele se spală: pisicile, maimuțele, câinii. Cândva, pisica se spăla cu două lăbuțe, până s-a întâmplat o poznă.

Se spune că un ciocârlan poznaș a nimerit în ghearele unei pisici.

Stăpânindu-și frica, zise:

– Bună dimineața, cinstită pisică!

– E bună, că am cu ce mă ospăta!

Ciocârlanul spuse:

– Un lucru dă-mi voie să te întreb. Te-ai spălat înainte de masă?

– Nu!

– Vai, o făptură așa vestită pentru curățenie să nu se spele înainte de masă!

– Ai dreptate! Îți mulțumesc că mi-ai amintit!

Lăsă pasărea ca să se spele, iar aceasta sfrrrr... pe o creangă. De atunci se spală pisica doar cu o lăbuță.

*Bună dimineața!
Dă-mi voie!
Îți mulțumesc!
Ai dreptate!*

- 1 Răspunde la întrebări:
 - a) Unde a nimerit ciocârlanul?
 - b) Cum a reușit ciocârlanul să scape?
 - c) Ce crezi tu despre ciocârlan? Motivează.

- 2 Alege din coloana a doua formula care indică:
 - a) salut
 - b) exprimarea unei păreri
 - c) permisiunea

Scrie litera corespunzătoare în dreptul formulei alese.

- 3
 - a) Transcrie alineatul din text în care apare o enumerare.
 - b) Scrie semnele corespunzătoare în locul ...
În curtea bunicilor cresc ... rațe ... găște ... curci ... găini ...
 - c) Alcătuieste o propoziție care să conțină o enumerare.

- 4 Scrie în semnele de punctuație potrivite.
Aris spune prietenului său ...
... Darius ... îți propun să vizităm expoziția de fluturi ...
... De acord ... Aris ...

- 5 Continuă, în scris, comunicările. Spune-ți părerea despre o activitate din clasa ta.
 - a) Cred că ...
 - b) Părerea mea este că ...
 - c) Sunt de acord ...

Cum te poți aprecia:

1	2	3	4	5
			5 semne 6 semne 7 semne	

Suficient
Bine
Foarte bine

Natura

Vei reuși să înțelegi mai bine mesajele spuse de alte persoane deoarece:

- vei numi vocalele și consoanele auzite în cuvinte;
- vei preciza poziția anumitor sunete în cuvinte;
- vei forma cuvinte adăugând silabe.

Îți vei îmbunătăți modul în care vorbești cu ceilalți pentru că:

- vei crea și prezenta scurte poezii;
- vei utiliza în enunțuri cuvinte care au aceeași formă, dar au înțelesuri diferite.

Vei deveni un cititor mai bun întrucât:

- vei citi poezii;
- vei memora poeziile care te atrag;
- vei recomanda colegilor poezii care ți-au plăcut.

Vei putea să transmiți în scris cât mai bine mesajele deoarece:

- vei încadra corect în pagina caietului o poezie;
- vei scrie cuvinte care conțin grupurile de sunete oa, ea, ia, ie, ua;
- vei scrie corect cuvinte care conțin pe m înaintea lui p sau b;
- vei realiza portretul anotimpului preferat.

Iarna pe uliță de George Coșbuc

A-nceput de ieri să cadă
Câte-un fulg, acum a stat,
Norii s-au mai răzbunat
Spre apus, dar stau grămadă
Peste sat.

Nu e soare, dar e bine
Și pe râu e numai fum,
Vântu-i liniștit acum,
Dar năvalnic vuiet vine
De pe drum.

Sunt copii. Cu multe sănii
De pe coastă vin țipând,
Și se-mping și sar râzând;
Prin zăpadă fac mătânii
Vrând-nevrând.

VOCABULAR

s-au răzbunat = s-au împrăștiat
mătânii = îngenuncheri

năvalnic = foarte puternic
coastă = pantă

AI ÎNȚELES TEXTUL?

- 1 Citește cuvintele care arată:
a) ce se vede pe râu;
b) cum este vântul.
- 2 Răspunde la întrebările:
a) Ce anotimp este prezentat în poezie?
b) De unde vine vuietul?

LUCREAZĂ!

- 3 Formulează cât mai multe răspunsuri la întrebările din cele patru cadrane:

Ce ai văzut?
fum,

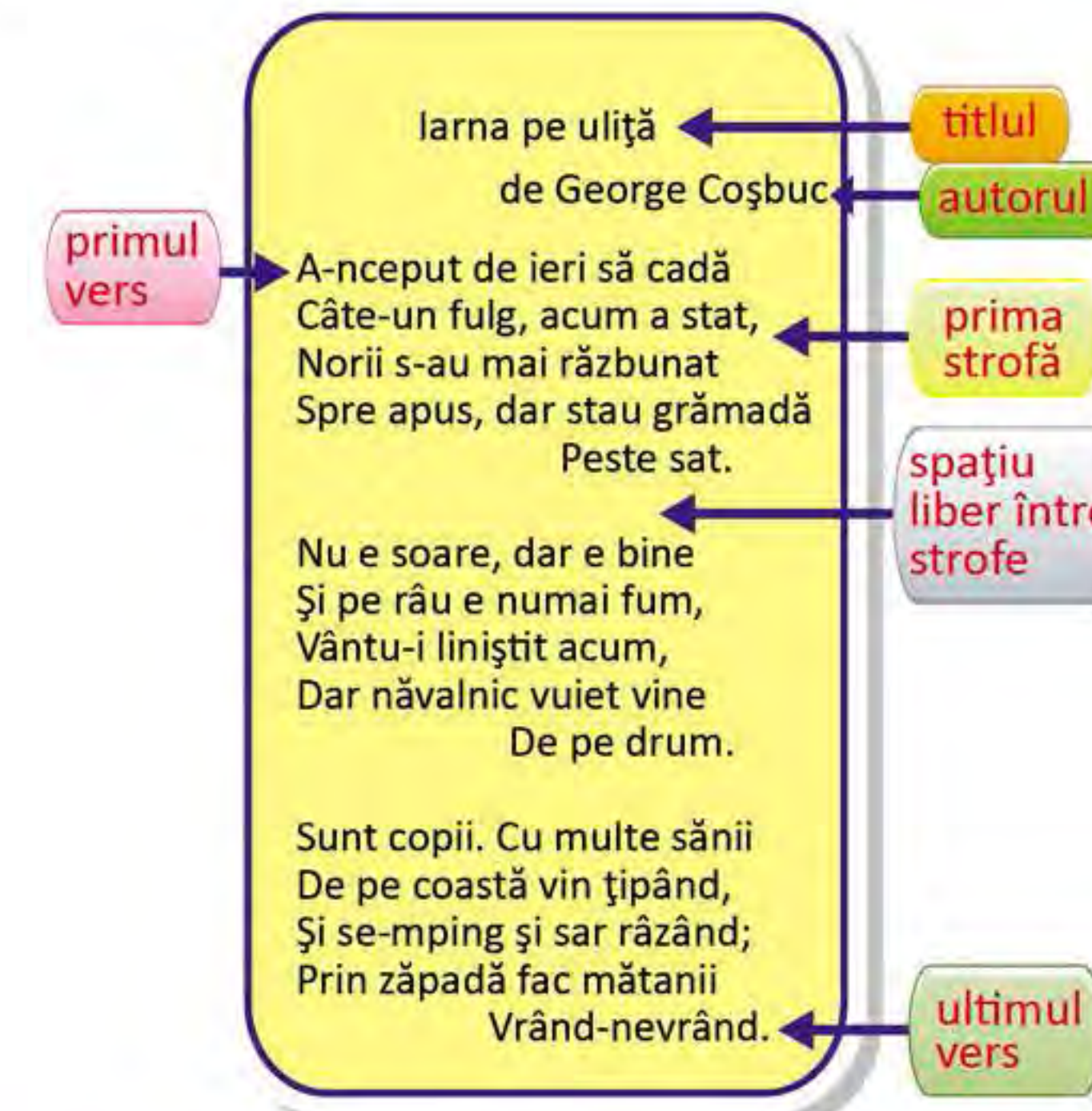
Ce ai auzit?
vânt liniștit,

Ce ai simțit?
bucurie,

Ce titlu ai da tu poeziei?
Bucuria copiilor,

DESCOPERĂ!

- 4 Textul *Iarna pe uliță* este o poezie.
- 5 Citește titlul poeziei, apoi numele autorului.
- 6 Câte rânduri are poezia?
- 7 Cu ce fel de literă s-a scris primul cuvânt din fiecare rând?
- 8 Citește primul rând din poezie.
- 9 Cum sunt grupate versurile?
- 10 Citește primele cinci versuri din poezie.

- Fiecare rând din poezie se numește **vers**.
- Un grup de mai multe versuri formează o **strofă**.
- Între strofe se lasă un **spațiu liber**.

LUCREAZĂ!

- 11 a) Observă cum se potrivesc cuvintele: **cadă – grămadă, stat – răzbunat – sat**. Găsește și tu astfel de cuvinte în poezie. Scrie-le pe caiet.
b) Alcătuieste propoziții folosind cuvintele: **s-au răzbunat, năvalnic, coastă**.

Iarna pe uliță
de George Coșbuc

A-nceput de ieri să cadă
Cate-un fulg, acum a stat,
Norii s-au mai răzbunat
Spre apus, dar stau grămadă
Peste sat.

- 13 Lucrați în perechi. Memorați poezia *Iarna pe uliță*. Prezentați-o colegilor voștri.

JOACĂ-TE!

Ghici ce e?

Așază în ordine cuvintele de pe fulgii de nea. Vei descoperi o ghicitoare.

Stupul lor după Tudor Arghezi

Stupul lor de pe vâlcea
Stă păzit într-o broboadă
De trei plopi înalți, de nea,
Pe o blană de zăpadă.

Prisăcarul le-a uitat...
A căzut și peste ele
Iarna grea ca un plocat,
Cu chenar de peruzele.

Înăuntru însă în stup
Lucrătoarele sunt treze
Și făcând un singur trup
Nu încetează să lucreze.

Că niciuna n-a muncit
Pentru sine, ci împreună
Pentru stupul împlinit
Cu felii de miere bună.

VOCABULAR

broboadă = basma **peruzele** = pietre de culoare albastră
prisăcar = omul care îngrijește de stupi, de prisacă **plocat** = țesătură de lână

AI ÎNȚELES TEXTUL?

- 1 a) Citește titlul și autorul poeziei.
b) Citește primul vers din fiecare strofă a poeziei.
- 2 Observă cum se potrivesc cuvintele: **vâlcea – nea**.
Găsește și tu astfel de cuvinte în poezie și citește-le.
- 3 Scrie în locul cuvintelor subliniate, cuvinte folosite în poezie.
 - Iarna a căzut ca o țesătură de lână albă.
 - Stupul stă păzit într-o basma.

JOACĂ-TE!

Observă ilustrația. Alcătuieste versuri folosind cuvintele date. Prezintă-le colegilor tăi. Realizează un desen potrivit versurilor. Pune lucrarea în portofoliul tău.

De cum s-a ivit lumina,
... albina.
... floare,
Picuri ... soare.

LUCREAZĂ!

- 4 Memorează o strofă din poezia *Stupul lor*, la alegere. Prezintă-o celorlalți colegi. Recitarea să fie corectă, clară cu intonație și gesturi adecvate.

Vocalele și consoanele

DESCOPERĂ!

- 1 a) Citește cuvintele alcătuite doar dintr-un singur sunet.
A, ce înalt e omătul! **U**, e frig! **I**, m-a înțepat albina!
b) Cum se pronunță sunetele **a, u, i**? Care este diferența între pronunțarea acestora și pronunțarea sunetelor **l, t, f, r**?

Citește cuvintele de pe cartonașe. Rezolvă sarcinile de mai jos:

arama ele inima omăt ușor bună înalt

- 2 • Citește literele pe care le vezi pe primul cartonaș.
• Precizează ordinea literelor (*Prima litera este ..., a doua este ...*).
• Rostește cuvântul scris pe primul cartonaș. Spune ce sunete auzi în cuvântul rostit.
• Precizează ordinea sunetelor auzite în primul cuvânt.
- 3 Citește întâi pe silabe, apoi în întregime cuvintele scrise pe cartonașe:

a-ra-ma e-le i-ni-ma o-măt u-șor bu-nă î-nalt

Sunetele care se pot pronunța singure, fără ajutorul altor sunete, sunt vocale. Ele se redau prin literele: **a, e, i, o, u, ă, î, â** sau **A, E, I, O, U, Ă, Î, Â**.

Sunetele care se pronunță cu ajutorul altor sunete sunt **consoane**.

Consoanele nu pot forma singure silabe. **Orice silabă conține cel puțin o vocală.**

LUCREAZĂ!

- 4 Amintește-ți care sunt literele alfabetului: a, ă, â, b, c, d, e Rostește consoanele.
- 5 Rostește cuvintele potrivite imaginilor alăturate. Spune care sunt vocalele, apoi consoanele pe care le conțin.
- 6 a) Citește versurile următoare:
A fost odată Și-ntr-o bună
O casă și-o masă, Noapte cu lună,
O fată și-un tată, Departe, în noapte,
O pâine și-un câine. Aud șoapte, șoapte.
b) Rostește perechile de cuvinte. Spune ce consoană s-a schimbat în fiecare pereche.
casă - masă fată - tată pâine - câine bună - lună.
- 7 Alcătuieste propoziții folosind cuvintele: *nea, vâlcea, iarna, broboadă*.

JOACĂ-TE!

Scrie pe caiet proverbul ascuns în grila alăturată. Încercuiește literele corespunzătoare vocalelor.

Scrierea cuvintelor care conțin grupurile de sunete: *oa, ea, ia, ie, ua*

DESCOPERĂ!

- 1 Citește strofele din poezia *Bradul*, de Vasile Alecsandri.

Sus pe culme, bradul verde,
Sub zăpada albicioasă,
Printre negură se pierde
Ca o fantasmă geroasă.

El se scutură și zice:
În zadar, tu, vrăjitoare
Aduci viscolul aice,
Aduci zile fără soare.

Și privește cu întristare
Cum se plimbă prin viroage
Iarna pe un urs călare,
Iarna cu șapte cojoace.

În zadar îmi pui povară
De zăpadă și de gheață.
Fie iarnă, fie vară,
Eu păstrez a mea verdeață!

VOCABULAR

viroage = vale cu maluri adânci

aice = aici

AI ÎNȚELES TEXTUL?

- 2 Găsește în text cuvintele care conțin grupurile de sunete: *oa, ea, ia, ie*.
- 3 Rostește pe silabe cuvintele. Spune în care silabă se află grupul de sunete *oa* sau *ea*.
vi-roa-ge	al-bi-cioa-să	oa-re	ghea-ță
co-joa-ce	ge-roa-să	soa-re	ver-dea-ță

LUCREAZĂ!

- 4 a) Identifică cât mai multe cuvinte ce au ultima silabă *-uă*. Exemplu: vo-uă.
b) Scrie cuvintele corespunzătoare imaginilor:

- 5 Realizează portretul anotimpului preferat. Scrie enunțuri scurte și realizează un desen.

JOACĂ-TE!

Formează cuvinte potrivite din câte două silabe, după modelul dat. Rostește-le, apoi scrie-le pe caiet. **Exemplu: ie-se → iese**

ie lă la uă oa se ro lea ia da ua tă to

Scrierea literei *m* înainte de *p* și *b*

DESCOPERĂ!

- 1 Citește poezia *Codrul*, după Vladimir Pop Marcanu.

Soarele de mult apuse,
Luna întârzie să iasă,
Seara învăluia pădurea
Într-o umbră tot mai deasă.

Noaptea aprindea pe boltă
Mii de candelă cerești,
Codrul aștepta pe oaspeți
La *Căsuța din povești*.

Va veni curând păunul
Cu penajul colorat,
În ținută de paradă
Ca un fiu de împărat.

VOCABULAR

candele = lămpi mici cu ulei, care fac lumină

- 2 Găsește în text cuvintele în care s-a scris litera *m* înainte de *p* sau *b*.
- 3 Rostește pe silabe cuvintele: *împăunat, împreună, împărăție, trâmbiță, dumbravă*.
- 4 Scrie pe cele două coloane cuvintele potrivite din listă: împărăteasă, încearcă, îmbrăcat, lampă, punte, ambalaj, trompă, umbră, cumpănă, scumpă.

m înainte de *p*

m înainte de *b*

Înainte literelor *p* și *b* se scrie și se pronunță *m* nu *n*.

LUCREAZĂ!

- 5 Transcrie textul de mai jos completând cu litera potrivită:
Î.....păratul și î.....părăteasa î.....cercau să-l î.....buneze pe Vifor. U.....blau peste tot ca să-i î.....plinească dorințele. Vifor rămânea mereu î.....bufnat și î.....chis.
Mai aveau o u.....bră de nădejde: să se schi.....be ti.....pul, să vină altul mai frumos.
- 6 Adaugă silaba *îm* înaintea cuvintelor date mai jos pentru a obține cuvinte noi. Scrie-le pe caiet.

Exemplu: îm + boboc → îmboldi

• boboc
• prieten

• broboadă
• piatră

îm + bun → îmbunat

• pădure
• bujor

• podoabă
• barcă

• pachet
• bogăție

Cuvinte care au aceeași formă, dar înțeles diferit

DESCOPERĂ!

- 1 Citește poezia *Istețilă*, după Irimie Străuț.

Istețilă-i un puștan
Argint viu, un năzdrăvan...

– Ce cauți, măi frate-n **car**?
– Vreau niște dovleci să **car**!
Multe ți se-nvârt în cap...
– Hainele nu mă încap.
– Taci și-ți dau în schimb un **leu**.
– Nu-s balaur și nici **leu**...
– Poate-ți faci din șipci un **zmeu**...
– Făt-Frumos l-a-nvins pe **zmeu**
Și-i vitează... în general,
Parc-ar fi chiar general!

– Te-am văzut vara la **mare**.
– Da, am fost cu mama-**mare**!

– Tu arăți că ești un **pici**
Șugubăț, isteț de **pici**...
Măi, deștept între **deștepți**,
Multe gânduri îmi **deștepți**...
Îmi place că ești... cu minte,
Însă și-un copil cuminte...

VOCABULAR

puștan = puști, copil năzdrăvan

șipci = bucățele de lemn subțiri și lungi

AI ÎNȚELES TEXTUL?

- 2 Citește cuvintele scrise cu roșu în text. Găsește o imagine potrivită fiecărui cuvânt în desenul alăturat. Precizează numărul imaginii de fiecare dată.
- 3 Alcătuieste, oral, propoziții folosind cuvintele *deșteaptă*, *se deșteaptă*.

Unele cuvinte se scriu și se pronunță la fel, dar au înțelesuri diferite.

LUCREAZĂ!

- 4 Alcătuieste, în scris, propoziții folosind cuvintele: *broască*, *bancă*, *pui*, *lac*, *ochi*. Fiecare cuvânt să aibă înțelesuri diferite, de fiecare dată.

Recapitulare

- 1 a) Citește poeziile propuse de Aris și Maia la *Colțul cititorului*. Alege-o pe cea care îți place mai mult. Motivează alegerea.
- b) Găsește un coleg care a ales aceeași poezie. Memorați-o. Recitați cu intonația și gesturile potrivite. Prezentați și celorlalți colegi poezia aleasă de voi.

Fel de fel de răspunsuri după Daniela Crăsnaru

Ce e dincolo de soare?
E o mare de cicoare,
Luna e un ban din salbă,
Ziua e năframă albă,
Norii sunt clăbuci de puf
Care umblă prin văzduh.
Păsărelele sunt flori
Cu aripi la subțiori,
Dimineața e lumina
Pe care o văd din prag,
Floricea răsărită
Chiar din zâmbetul tău drag.

Capcana după Nina Cassian

Se zice că atunci când plouă,
Din șapte boabe se fac nouă.
Se zice că, atunci când ninge,
Ursoaica labele își linge.
Se zice că, pe timp de moină,
Tot păsărețul joacă oină.
Se zice că, pe timp de soare,
Nu e nici ploaie, nici ninsoare.

Zece mâțe după Tudor Arghezi

Zece mâțe au fost poftite
La un ceai, pe negândite.
Dar, de teamă să n-o plouă,
Poate și de altă frică,
Stă la ușă cea mai mică...
Au plecat de-acasă nouă.
Nouă mâțe ascultă aici
Un concert pentru pisici.
Una sforăie pe nas
Și acum doarme dusă.
Și din toată ceata spusă
Mâțe opt au mai rămas.

- 2 Propune și tu o poezie la *Colțul cititorului*. Scrie-i titlul și autorul.
- 3 Găsește în poezia *Fel de fel de răspunsuri* cuvintele în care s-a scris **m** înainte de **p** sau **b**. Alcătuieste câte o propoziție cu aceste cuvinte.
- 4 Scrie pe caiet poezia *Capcana*, de Nina Cassian. Găsește cuvintele care se potrivesc cu **plouă**, respectiv **soare**. Scrie-le pe caiet.
- 5 **Lucrați în perechi.** Scrieți o listă de cuvinte care conțin grupurile *oa*, *ua*, *ea*, *ie*, *ia*. Faceți schimb de liste cu alte perechi. Corectați unde este cazul.
- 6 Citește versurile de mai jos.

Se-ntâlni un *pisălog*
Cu un pui de piuliță:
Făcea piu-piu, pe uliță.
– Unde mergi, măi
pisălog?
– Merg să fac piperul zob!
– Așa *pisălog* mai zic
Fără să vorbești nimic...
(Grete Tartler)

A e-un acrobat (*a mare*)
Și-altceva este *a mic*;
E albină truditore
Poposind din stup pe plic.
O albină de cerneală
Ce ne-aduce bune vești
Și ne-apropie de școală
Ca de casa cu povești.

(Nichita Stănescu și Gheorghe Tomozei)

CAUTĂ ÎN BIBLIOTECĂ!

Un fel de abecedar
de Nichita Stănescu și
Gheorghe Tomozei

- Scrie două propoziții în care cuvântul *pisălog* să aibă înțelesuri diferite.
- Creează o poezie pentru literele *O* și *o*.

Evaluare

- 1 Citește *Împărăția Căluțului de mare*, după Emilia Căldăraru.

Tare aş vrea să ştiu anume
Cum poţi tu, căluţ de mare,
Cel mai mic căluţ din lume
Să umbli din zare în zare!

Fără teamă îţi tai cărare
Şi te pierzi în depărtare.
Cred că de isteţ ce eşti
Peste mări împărăţeşti!

Completează în scris enunţurile:

- a) Titlul poeziei este ...
- b) Numele autorului este ...
- c) Ultimul vers din poezie este ...

- 2 Pe fiecare rând se află *un intrus*. Barează-l!

- a) împărat, umple, câmpie, când, împreună;
- b) umblă, dâmb, strâmb, blând, umbră;
- c) câmpenesc, îmbujorat, împăunat, încununat, îmbunat.

- 3 Citește propoziția: *Vine un tânăr la opt*.
Scrie pe două coloane, după modelul următor:

literele corespunzătoare **vocalelor**

literele corespunzătoare **consoanelor**

- 4 Scrie pentru fiecare cuvânt unul care să se potrivească. De exemplu: nouă – vouă

- a) vioară –
- b) paie –
- c) lălea –

- 5 Alcătuieste câte o propoziție pentru fiecare imagine.

Cum te poți aprecia:

1	2	3	4	5
Suficient				
Bine				
Foarte bine				

9 litere
13 litere
16 litere

2 propoziții
3 propoziții
4 propoziții

TTSS *Înțelege* **JR**

COMUNICARE ÎN LIMBA ROMÂNĂ

ckE *descoperă* **at**

m **C** *mesaj* **H**

R *carte* **vT** **ES**

978-606-93847-8-7
978-606-93847-9-4

5 948492 310205

Editura INTUITEXT

www.intuitext.ro